

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

SMMM YETERLİLİK GENEL HUKUK SERİSİ-3
TİCARET HUKUKU

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

TİCARİ İŞLETME HUKUKU

Ticari işletme kavramı: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 11. maddesine göre; ticari işletme, esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde geliri sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir.

Ticari İşletmenin Unsurları

- 1)Gelir sağlamayı hedef tutmak:** Bir işletme gelir sağlama amacı gütmüyorsa ticari işletme kabul edilmez. Ticari işletmeler gelir sağlamayı hedef tutma amacı güder. Gelir sağlama amacının fiilen gerçekleşip gerçekleşmediğinin önemi yoktur. Ticari işletme yaptığı faaliyet sonucunda kar da edebilir, zarar da edebilir.
- 2)Bağımsızlık:** Bir işletme faaliyetini bağımsız şekilde yürütmelidir. İşletmeyle ilgili kararlar başka bir işletme tarafından belirlenemez. Bu anlamda şube merkeze bağlı olduğundan ve merkezin belirlediği ilkeler uygulandığından şubeler ayrı bir işletme sayılamaz. Ticari işletme, merkezdır
- 3)Devamlılık:** Süreklilik taşımayan, bir ya da birkaç defalık geçici faaliyetler ya da tesadüfî bir araya gelen işletmeler ticari işletme kabul edilmez. Örneğın, bir defa araba alım satımına aracılık yapmak ticari işletme olarak kabul edilmez. Kural olarak tacir, işletmesi içerisindeki faaliyetini devamlı olarak sürdürmek ile mükelleftir. Ancak devamlılıktan kasıt yedi gün yirmi dört saat faaliyette bulunmak anlamına da gelmez. Çünkü işletmenin yürüttüğü faaliyetten dolayı ya da işın niteliğı gereğı işletmenin faaliyetleri zaman zaman kesintiye uğrayabilir; ancak bu durumda dahi ticari işletmeden bahsedilir.

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

4)**Esnaf Faaliyeti Sınırlarını Aşma:** Kural olarak esnaf faaliyeti sınırlarının aşılıp aşılmadığını belirleme yetkisi C.Başkanı kararı ile belirlenir.

TTK 15.maddeye göre; ister gezici olsun ister bir dükkânda veya sokağın belirli yerlerinde sabit bulunsun ekonomik faaliyeti sermayesinden ziyade bedeni çalışmasına dayanan ve kazancı ancak geçimini sağlamaya yetecek derecede az olan ve sanat veya ticaretle uğraşan kişi ESNAFTIR.

1-Gelir vergisinden muaf olanlar,

2-Basit usulde vergilendirilenler,

3-Vergiden muaf olanlar ,

4-İşletme hesabına göre defter tutanlar

ESNAF İŞLETMESİ SAYILIRLAR..

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

ESNAFLARA DA UYGULANAN TİCARİ HÜKÜMLER

- a) İşletme adı seçme ve kullanma
- b) Ücret ve faiz isteme hakkı
- c) Hapis hakkı
- d) Ticari işlerde taşınır rehni kanununda tarafa olabilir.

DİKKAT :

Esnaflar tacir değildir. Bu nedenle yukarıda tacir olmanın sonuçları için saydıklarımız esnaflar için geçerli değildir. Örneğin esnaflar ticaret unvanı kullanamaz, iflas edemez, ticaret siciline kaydolmaz, ticaret odasına kaydolmaz vb. Esnaflar, ticari temsilci (ticari mümessil) atayamazlar.

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

TİCARİ İŞLETMENİN YAPISI

KİŞİ UNSURU

- TACİR
- TACİR YARDIMCILARI

MALVARLIĞI UNSURLAR

MADDİ MALVARLIĞI

- Sermaye
- Taşınmaz
- Taşınır İşletme Tesisatı
- Hammadde
- Mamul vb

MADDİ OLMAYAN MALVARLIĞI

- Peştamaliye (Müşteri çevresi)
- Marka
- Patent
- İşletme adı
- Ticaret Ünvanı
- Lisans
- Kiracılık Hakkı

Üretimi
Gerçekleştiren
Makinalar

Ticari işletmeyi tanımlayarak, ticari işletmenin unsurlarını sadece maddeler halinde yazınız.2015/3 -2017/1-2018/3-2019/3- 2021/3

“Esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletme” hangi hukuki kavramı tanımlamaktadır? 2017/3

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

TİCARİ İŞLETMEDE MERKEZ VE ŞUBE

Merkez, bir işletmenin idari, hukuki ve ekonomik faaliyetlerinin yürütüldüğü yerdir. Bir ticari işletmenin sadece tek bir merkezi bulunabilir.

Tacir, merkezi, işletmenin kurulduğu yerdeki ticaret siciline kurulduğu tarihten itibaren 15 gün içerisinde tescil ettirmekle mükelleftir .2022/1 süreyi sormuş

Şubeler ticari işletme değildir. Şubelerin, merkezlerin yaptığı türden bütün işlemleri yapması şart olmamakla birlikte merkezde yürütülen ve asli nitelik arz eden işlemleri şubenin yapması şartı aranmaktadır. **Şubenin tüzel kişiliği yoktur.** Şube merkezin sahibine ait olmalıdır. Merkez ile şube aynı kişiye ait değilse şubeden bahsedilmesi mümkün değildir.

İÇ İLİŞKİDE BAĞIMLI

Şube merkezin emir ve talimatları ile bağlıdır.Ticari işletmenin akibeti şubeyi de etkiler.

DIŞ İLİŞKİDE BAĞIMSIZ

Şubeler merkezin yaptığı işleri tek başına yapabilir olmalıdır.

AYRI MEKAN

Fiziki olarak bağımsız olmalıdır.Ayrı mekana sahip olmalıdır.Ancak bu ayrı şehir ayrı ilçe olma zorunluluğunu gerektirmez

AYRI YÖNETİM

Merkezi yönetenler ile şube yöneticileri farklı olmalıdır.

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

ŞUBE OLMANIN SONUÇLARI

1-Şubeler de merkez gibi, kuruldukları günden itibaren 15 gün içerisinde kurulduğu yer ticaret siciline tescil ettirilmek zorundadır.

2-Şubeler merkeze bağlı olduklarından bir ticari işletmenin, merkezinin devri halinde bu devrin kapsamına işletmenin bir parçası olan şube de girer.

3-Ticari temsilci, ticari vekil ve şirketlerde yönetim görevine sahip olan şahısların temsil yetkisi belirli şube işlemleri ile sınırlanabilmektedir

4- **KURAL** ; Şubelerin hukuki işlemlerinden dolayı açılacak davalar, şubelerin bulunduğu yer mahkemelerinde de merkezin bulunduğu yer mahkemelerinde de dava açılabilir.

İSTİSNA ; Şubenin işlemlerinden kaynaklanmış olsa dahi iflas davası sadece merkezin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesinde açılabilecektir.

MÜSTESNA;Merkezi yurtdışında olan Ticari işletmeler hakkında iflas davası merkez şube de açılabilir.

5-Merkezleri yurt dışında bulunan ticari işletmeler Türkiye’ deki şubeleri yerli ticari işletme gibi tescil edilir, birden fazla şube açtıkları takdirde, bu şubelerden bir tanesini merkez şube olarak belirlemek durumundadır ve merkez olarak belirlenen bu şubeye muhakkak tam yetkili bir ticari temsilcinin atanması şarttır.

6-Şubeler, merkezin ticaret unvanını şube olduklarını belirtir ibareyi ekleyerek kullanmak zorundadır. Merkezden farklı ticaret unvanları olamaz. Merkezleri yurt dışında bulunan ticari işletmeler Türkiye’ de şube açtıkları takdirde, şubenin ticaret unvanında merkezin bulunduğu yerin gösterilmesi de şarttır.

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİ

Ticari işletmenin devri esas itibariyle Borçlar Kanunu'nun 202. Maddesinde düzenlenmiştir.

Ancak Türk Ticaret Kanunu'nda da ticari işletmenin devriyle ilgili hükümlere yer verilmiştir.

1-Aktif ve pasifin birlikte devredilmesi gerekir.

Ticari işletmenin devri halinde pasifler devir dışında bırakıldığı takdirde devir sözleşmesi kanunun emredici hükümlerine aykırılık nedeniyle geçersiz sayılacaktır. Bununla birlikte taraflar, aralarında anlaşmak şartıyla bazı aktif unsurları sözleşme ile devrin kapsamı dışında bırakabilirler; yeter ki devralan kişi devredilen unsurlar ile faaliyetine devam edebilsin. DİKKAT: Ticari işletmenin devamını sağlamaya yeter derecede ki Taşınır işletme tesisatı mutlaka devredilmek zorundadır!

2-Yazılı devir sözleşmesi +ticaret sicile tescil aranır. Tek bir yazılı devir sözleşmesi ile işletmeye ait tüm unsurlar (duran malvarlığı, işletme değeri, kiracılık hakkı, ticaret unvanı ile diğer fikrî mülkiyet hakları ve sürekli olarak işletmeye özgülenen malvarlığı unsurları) devralana geçecektir; her bir unsur için ayrı tasarruf işlemleri yapılması gerekmez.

3-Ticari işletmenin devri **TİCARET SİCİLİNE TESCİL İLE GERÇEKLEŞİR.** halinde kural olarak herhangi bir makamın izni şart değildir.(Devrin gerçekleşme anı tescil anıdır)

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

Devrin Hüküm ve Sonuçları

1)Devredilen ticari işletme sicilden terkin edilir ve tacir başka işletmesi yok ise ticareti terk etmiş olur. Tacir sıfatı sona erse dahi kişi, işletme ile ilgili borçlarından dolayı devrin ilan tarihinden itibaren1 yıl daha iflas yoluyla takip edilebilir. Bu kural tacirin tek bir ticari işletmesinin olduğu hallerde devir durumunda geçerlidir	2)Ticari işletmenin devir halinde sözleşmede aksi kararlaştırılmadığı takdirde ticaret unvanı da devralana geçer. Ancak ticaret unvanı, sözleşme ile devrin kapsamı dışında bırakılabilir. Devrin kapsamı dışında bırakılan bir ticaret unvanı daha sonra tek başına devredilemez.	3)İşletmenin devri halinde devrin kapsamına işletmenin bir parçası olan şube de girer. 4)Ticari işletmenin devrinde devreden devrettiği işletme ile ilgili rekabet etmeme borcu altına girer. DİKKAT: İşletmenin devrinden sonra doğan borçlardan sadece devralan sorumludur.	5)Devir ile birlikte işletmeye ait bilinen bilinmeyen tüm borçlar devrin <u>alacaklılara ihbarı ve Ticaret sicil gazetesinde yapılan ilanla DEVRALANA</u> geçer. Bununla birlikte, kanun koyucu, işletmenin alacaklılarını korumak amacıyla <u>devredenin de devralan ile birlikte 2 YIL</u> müteselsilen sorumlu olacağını düzenlemiştir. Devreden, devralanla birlikte, devirden önce doğan ve devir esnasında <u>Muaccel olan</u> borçlardan, devrin ilan ve ihbarı tarihinden itibaren 2 yıl müteselsilen sorumludur. <u>Müeccel borçlardan</u> ise her bir borcun muacceliyet tarihinden itibaren 2 yıl süre ile müteselsilen sorumludur.
--	--	---	--

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

2025/2

Soru

- a) Ticari işletmeyi tanımlayınız. (5 puan)
- b) Ticari işletme ile esnaf işletmesi arasındaki sınır nasıl belirlenir belirtiniz. (5 puan)
- c) Ticari işletmenin devri nasıl gerçekleşir? Devir sözleşmesinin içeriği ve sonuçları hakkında bilgi veriniz. (10 puan)(Soruyu Türk Ticaret Kanunu Madde 11'e göre cevaplayınız. Sorunun toplam

Cevaplar

- a) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 11. maddesine göre; ticari işletme, esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde geliri sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir.
- b) Ticari işletme ile esnaf işletmesi arasındaki sınır, Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenir.
- c) Ticari işletme, içerdığı malvarlığı unsurlarının devri için zorunlu tasarruf işlemlerinin ayrı ayrı yapılmasına gerek olmaksızın bir bütün hâlinde devredilebilir ve diğer hukuki işlemlere konu olabilir. Aksi öngörülmemişse, devir sözleşmesinin duran malvarlığını, işletme değerini, kiracılık hakkını, ticaret unvanı ile diğer fikrî mülkiyet haklarını ve sürekli olarak işletmeye özgülenen malvarlığı unsurlarını içerdığı kabul olunur.

Bu devir sözleşmesiyle ticari işletmeyi bir bütün hâlinde konu alan diğer sözleşmeler yazılı olarak yapılır, ticaret siciline tescil ve ilan edilir.

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

TACİR

1-GERÇEK KİŞİ TACİR

2- TÜZEL KİŞİ TACİR olmak üzere ikiye ayrılır.

GERÇEK KİŞİ TACİR

Bir ticari işletmeyi kısmen dahi olsa kendi adına fiilen işletmeye başlayan kişi o andan itibaren TACİR sıfatını kazanır.

Tacir sıfatı alabilmek için yaş veya ayırtetme gücü aranmaz.3 yaşındaki çocuk da deli de tacir olabilir. Küçük/kısıtlı ticari işletme işletiyorsa TACİRDİR

ANCAK FİİLEN İŞLETMEYE BAŞLAMAMIŞ OLSALAR DAHİ ;

➤ Ticari işletmesini açtığını radyo ev,gazete de reklam sirküler ile halka bildirmiş VEYA Ticari işletmesini ticaret sicile tescile ettirmiş ise

TACİR SAYILIR.

➤ Ticaret yapması yasak olmasına rağmen ticari işletme işleten kişiler(Örn ;MEMUR) ile Yasal şartları tamamlamadan ticari işletme işleten kişiler de

TACİR SAYILIR

TACİR SAYILIR

OYSA

Küçük-kısıtlı adına ticari işletme işleten veli vasi **TACİR GİBİ SORUMLU** olur.

Olmayan bir ticari işletme adına hareket ederek işlem yapan kişi **TACİR GİBİ SORUMLUDUR.**

TACİR GİBİ SORUMLULAR tacir olmanın haklarından yararlanamaz sadece külfetleri ile yüküdür.

TÜZEL KİŞİ TACİR

1-Ticaret şirketlerinde (Anonim Şirket,Limited Şirket, Kollektif Şirket,Komandit Şirket,Koopertatif) tacir sıfatı şirkete aittir.

DİKKAT : Ticaret şirket ortakları tacir değildir. Ancak tam ters bir mantık ile Adi şirketin ise tüzel kişiliği yoktur o yüzden , tacir değildir ancak ortakları tacirdir.

Ticaret şirketleri tacir sıfatını ticaret sicile tescil edildiği anda kazanır.

2-Dernek/vakıf amacına ulaşmak için ticari işletme işletirse kendisi tacir sayılır.Ancak Kamuya yararına çalışan DERNEKLER ile gelirinin yarısından fazlasını kamu için harcayan VAKIFLAR tacir sıfatı alamaz ancak işlettiği işletme tacir sayılır. Ör: Kızılay, Afyonkarahisar Maden Suyu İşletmesi...

3-Kamu tüzel kişilikleri ticari işletme işletseler dahi TACİR SIFATI ALAMAZ işlettiği işletme tacir sayılır. Ör: İSTANBUL Büyükşehir Belediyesinin işlettiği Halk Ekmek ,İspark, vb işletmeler olmasına rağmen BELEDİYE TACİR OLAMAZ.

4-Yine Tüzel Kişiliği Olmasa Da Donatma İştiraki Hakkında Tacir Hakkındaki Hükümler Uygulanır.

TACİR OLMANIN SONUÇLARI

1. İflasa tabi olma (Tacir ticareti terk etse de 1 yıl daha iflasa tabidir) (ticari işletmesini ilgilendirmeyen borçlardan dolayı da)
2. Ticari defter tutma zorunluluğu (tacirin defter tutma zorunluluğu faaliyete başladığı anda ortaya çıkar)
3. Fatura ve teyit mektubu düzenleme ve bunları delil olarak kullanma (Fatura ve teyit mektubunun içeriğine itiraz süresi faturanın veya teyit mektubunun Tesliminden itibaren 8 gündür. İtiraz edilmezse içeriği kabul edilmiş olur)
4. Ticaret Sicile tescil ile Ticaret ve sanayi odalarına kaydolma;
5. Ticari iş karinesine tabi olma,
6. Ücret ve faiz isteme hakkı
7. Ticaret unvanı seçme ve kullanma zorunluluğu
8. Ticari örf ve âdete tabi olma; tacir olmayanlar hakkında ancak bildikleri veya bilmelerinin gerektiği hallerde uygulanır
9. Basiretli işadamı gibi davranma zorunluluğu
10. Ücret ve cezanın fahiş olduğu iddiasıyla indirilmesini mahkemeden isteyememe

Gerçek kişi taciri kısaca tanımlayarak tacir olmanın hüküm ve sonuçlarından dört tanesini sadece sayınız?2016/2
18 Yaşından küçük A ya miras olarak kalan ve velisi tarafından idare edilen ticari işletme de tacir sıfatı kime ceza sorumluluğu kime aittir ? 2023/1

2024/3

Soru 1. Türk Ticaret Kanunu'na göre gerçek kişiler açısından

- a) tacir kime denir?**
- b) kimler tacir sayılır?**
- c) kimler tacir gibi sorumlu olur?**

(30 Puan)

Cevap

- a) Bir ticari işletmeyi, kısmen de olsa, kendi adına işleten kişiye tacir denir.
- b) Bir ticari işletmeyi kurup açtığını, sirküler, gazete, radyo, televizyon ve diğer ilan araçlarıyla halka bildirmiş veya işletmesini ticaret siciline tescil ettirerek durumu ilan etmiş olan kimse, fiilen işletmeye başlamamış olsa bile tacir sayılır.
- c) Bir ticari işletme açmış gibi, ister kendi adına, ister adi bir şirket veya her ne suretle olursa olsun hukuken var sayılmayan diğer bir şirket adına ortak sıfatıyla işlemlerde bulunan kimse, iyiniyetli üçüncü kişilere karşı tacir gibi sorumlu olur.

Soru 2 .Türk Ticaret Kanununda Tacir olmanın hükümlerini genel olarak belirtiniz (30 Puan)

2025/1 Sorusu

Soru 1. Tacir, ticari işletmesini ve ticaret unvanını;

- a) ne zamandan itibaren,
- b) ne kadarlık süre içinde, ‘ ‘
- c) nereye tescil ve ilan ettirir?

- a) Fiilen işletmeye başladığı andan itibaren(İşletmeyi açtığı andan)
- b) 15 gün içinde
- c) Ticaret Sicile

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

HER İKİ TARAF DA TACİR OLURSA TABİ OLUNACAK HÜKÜMLER

- 1) Ticari defterleri lehe delil kullanma
- 2) Satım ve trampa akitlerinde özel hükümlere tabi olma
- 3) Hapis hakkını kullanmakta kolaylık (taşınırılar için kullanılır)
- 4) **Her iki taraf tacirse yapılacak ihtar ve ihbarlar; sözleşmede dönme (rücu) veya sözleşmeyi feshetme veya karşı tarafı temerrüde düşürmek durumlarında kanunun öngördüğü şekilde taahhütlü mektup, telgraf, noter marifeti veya güvenli elektronik imza kullanarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılmalıdır.**
- 5) Her iki taraf da tacirse belli hallerde bileşik faiz istenebilir. (cari hesap veya ticari ödünç sözleşmeleri)

TİCARİ İŞ

1- Taraflarına bakılmaksızın **TTK' da düzenlenen** bütün işler ticari iştir. Örneğin; İki memurun aralarında bono düzenlemeleri , Haksız rekabet, Cari hesap sözleşmesi.

2- Ticari işletmeyi ilgilendiren işlemler ve fiiller ticari iştir

3-Taraflardan birisi için ticari iş niteliğinde ise ve arada sözleşme ilişkisi mevcutsa karşı taraf tacir olmasa dahi iş, onun için de ticari iş haline gelecektir.

4- Ticari iş karinesi: Tacirlerin yaptığı işler kural olarak ticaridir. Ancak ;

- a) Tüzel kişi tacirler için bu kuralın istisnası yoktur, bütün işleri ticaridir ve adi iş sahaları yoktur.
- b) Gerçek kişi tacirinde yaptığı işler kural olarak ticaridir. Ancak işi yaptığı sırada işin ticari işletmesini ilgilendirmediyi karşı tarafa bildirirse veya işin mahiyeti gereği ticari olmadığı anlaşılıyorsa (İşletme için yapılıyorsa ticari şahsı için yapmışsa adi iştir.)

Esnaf işletmesinin yaptığı işler adi iş sayılır.

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

TİCARİ İŞ OLMAYA BAĞLANAN HÜKÜM VE SONUÇLAR

1) **Müteselsil sorumluluk:** Ticari işlerde aynı hukuki ilişkiden dolayı birden fazla borçlu olması halinde bu borçlular alacaklıya karşı aynı dereceden ve aynı şekilde müteselsilen sorumlu olurlar. Buna ticari işlerde teselsül karinesi denir.

2) **Ticari İşlerde Faiz:** Ticari işlerde faiz, kapital faiz ve temerrüt faizi olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Kapital (kanuni) faiz: Vadeye kadar işleyen ve alacaklının paradan yoksun kalması nedeniyle istediği faizdir. Ticari işlerde sözleşmede kararlaştırılmasa bile kapital faiz istenebilir. Temerrüt faizi: Para borcunu zamanında ödemeyerek temerrüde düşen borçludan fiili ödeme tarihine kadar işleyen faizdir.

Faizin özellikleri: Yukarıda faizin türlerine değinilirken belirtildiği üzere ticari işlerde faiz oranı taraflarca **serbestçe belirlenebilir**.

KURAL OLARAK BİLEŞİK FAİZ YASAKTIR. Ancak ticari işler söz konusu olduğunda bu durumun **3 istisnası mevcuttur**. Bunlar:

- I. Her iki taraf bakımından ticari iş niteliğindeki ödünç sözleşmelerinde her iki taraf tacirse ve hesap devreleri 3 aydan aşağı değilse
- II. Her iki taraf bakımından ticari iş niteliğindeki ve her iki tarafın tacir olduğu hesap devreleri 3 aydan aşağı olmamak şartıyla cari hesap sözleşmelerinde, bileşik faiz uygulanabilir.
- III. Kambiyo Senetlerinde ödemeyi yapan ciranta müracaat borçlularına rücu esnasında

3-Ticari İşlerde Zamanaşımı: “Kanunla konulan zamanaşımı süresi kanunla değiştirilir, sözleşmeyle değiştirilemez.”

“Ticari İş” kavramını bütün yönleri ile açıklayarak, ticari iş olmaya bağlanan sonuçları başlıklar halinde yazınız 2015/1

Türk Ticaret Kanununa göre, ticari işin tanımını yapınız ve TTK’ya göre hangi işin ticari iş sayılacağına ilişkin kıstasları sıralayınız .2017/2 2023/2

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

TİCARİ HÜKÜM

TTK da yer alan hükümlerin tamamı ve bir ticari işletmeyi ilgilendiren işlem ve fiillere ilişkin diğer kanunlarda yazılı özel hükümlere TİCARİ HÜKÜM denir.

TİCARİ HÜKÜM UYGULAMA SIRASI

- 1) Emredici hükümler, yoksa
- 2) Sözleşme hükümleri, yoksa
- 3) Tamamlayıcı veya yorumlayıcı yedek ticari hükümler, yoksa
- 4) Ticari örf ve adet ;
 - a) Tacirlere bilseler de bilmeseler de ticari örf ve adetler uygulanır. **Tacir olmayanlar hakkında ise bildikleri ispatlanarak uygulanabilir.(2023/2 sorusu Kanuna göre ticari örf ve âdet, tacir sıfatını haiz bulunmayanlar hakkında ancak hangi durumda uygulanır? Açıklama yapmadan tek cümle ile yanıt veriniz. (10 puan))**
 - b) Belirli bir yöreye veya ticaret dalına özgü olan örf ve adet hukuku kuralları genel olana tercih edilir.(Yani Özel örf ve adet ile genel örf ve adet çatışırsa özel örf ve adet uygulanır.)
 - c) Eğer sözleşmenin tarafları farklı bölgelerde ise, herhangi bir uyuşmazlık durumunda ifa yerindeki örf ve adet hukuku kuralına göre karar verilir.
 - d) Ticari örf ve adet haline gelmemiş ticari uygulamalara ticari teamül denir.Ancak ticari teamüller hükme esas alınamaz.Ticari teamüller taraf iradelerinin yorumunda dikkate alınır.
- 5) Genel hükümler uygulanır.
- 6) Hâkim hukuk boşluğunu doldurur. (hukuk yaratır)

TİCARİ DAVALAR

Ticari bir uyuşmazlık söz konusu olduğu takdirde, dava konusu şeyin miktar ve değerine bakılmaksızın o davaya asliye ticaret mahkemeleri bakmakla görevlidir. Eğer uyuşmazlığın gerçekleştiği bölgede **asliye ticaret mahkemesi** yoksa davaya asliye hukuk mahkemesinde bakılır.

Asliye hukuk ile Asliye Ticaret Mahkemeleri arasındaki ilişki görev ilişkisidir.**TTK 5/ A** bendi uyarınca kanunlarda belirtilen ticari davalardan, **konusu bir miktar para olan alacak, tazminat, itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davalarında, dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.**

Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren **altı hafta** içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla **iki hafta uzatılabilir**.

- **Arabulucu görev süresi soruldu 2022/3**
- **Arabulucu hangi davalarda zorunluluk şartı vardır 2023/2**
- **Arabuluculuğun dava şartı olarak düzenlendiği davalar hangileridir ve Arabulucu ne kadar sürede başvuruyu sonuçlandırır ? 2024/1**

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

2025/2

Soru Aşağıdaki soruları Türk Ticaret Kanunu Madde 5 kapsamında birer cümle ile cevaplayınız (Sorunun toplam değeri 20 puandır.)

- a) Ticari davalar ve çekişmesiz yargı işleri hangi mahkemelerde görülür? (10 puan)
- b) Dava olunan şeyin değeri ne olmalıdır? (10 puan)

Cevaplar

Aksine hüküm bulunmadıkça, dava olunan şeyin değerine veya tutarına bakılmaksızın asliye ticaret mahkemesi tüm ticari davalar ile ticari nitelikteki çekişmesiz yargı işlerine bakmakla görevlidir

- a) Asliye Ticaret Mahkemesi**
- b) Dava olunan şeyin değerine veya tutarına bakılmaz.**

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

BAĞIMLI TACİR YARDIMCILARI

- TİCARİ TEMSİLCİ
- TİCARİ VEKİL
- PAZARLAMACI

TACİR YARDIMCILARI

BAĞIMSIZ TACİR YARDIMCILARI

- ACENTE
- KOMİSYONCU
- SİMSAR

BAĞIMLI TACİR YARDIMCILARI

- I. Borçlar Kanununda düzenlenmiştir.
- II. Sadece Ticari İşletmelere atanabilir.
- III. Gerçek kişi olmak zorundadır.
- IV. Tacir ile rekabet edemezler.

1-TİCARİ TEMSİLCİ (BK): Tacirin en geniş yetkili bağımlı yardımcısıdır.Ticari temsilcinin, ticari temsilci atama yetkisi bulunmamaktadır. Tacir,tek taraflı irade açıklaması ile atanır ancak atanmış olduğu ticari temsilcisini ticaret siciline kaydettirmek zorundadır(Bildirici tescil) Dolayısıyla atanmış olan bir ticari temsilcinin, tescil edilmeden önce yapacağı işlemlerden de tacir sorumludur.

Ticari temsilci yaptığı işle ilgili ücret alır, rekabete giremez. Tacirle arasındaki ilişki güvene dayanır. O işletmenin konusuna giren olağan ve olağanüstü işlemlerini yapabilir.

Tacirin bağımlı yardımcılarını maddeler halinde yazınız 2018/1-2018/3
Bağımlı Bağımsız Tacir yardımcılarını sayınız 2021/1

Ticari temsilciye özel yetki verilmedikçe, işletmeyi rehin edemez, işletmeyi ve taşınmazları devredemez, taşınmazı ipotek edemez, işletmeye ortak alamaz, tacirin iflasını isteyemez, tasfiye yapamaz, ticari temsilci atayamaz.

Ticari temsilci özel yetkisi olmadan da tacir adına kambiyo taahhüdünde bulunabilir, (Ticari vekilde özel yetki gerekir,acente bunu yapamaz) şube açabilir. Ticari temsilci, işletme ile ilgili uyuşmazlıklarda taciri mahkemede temsil yetkisine sahiptir, ticari vekil atayabilir, ödünç alıp verebilir, işçi alıp çıkarabilir, hammadde satın alabilir, taşınmaz satın alabilir.

Ticari temsilcinin temsil yetkisi

a)Birlikte imza

b) Merkez ve Şube işleri ile sınırlandırılabilir.

Bu sınırlandırmanın geçerli olabilmesi için tescil ve ilan şarttır. (kurucu)

DİKKAT: Bu iki sınırlama nedeni dışında temsilcinin temsil yetkisi ticaret siciline tescil yolu ile sınırlandırılmaz.

Temsilcinin yetkileri miktar ve yönünden ticaret siciline tescille sınırlandırılmaz, böyle bir sınırlandırma iyi niyetli 3.kişileri bağlamaz.

TİCARİ TEMSİL İLİŞKİSİNİN SONA ERMESİ

Ticari temsilcinin yetkileri azil, istifa, devir, fiil ehliyetinin kaybı ve ölüm nedenleriyle sona erebilir. İşletme sahibi TACİRİN ölümü ve fiil ehliyetini kaybetmesi durumunda, ticari temsilcilik ve ticari vekillik sıfatı sona ermez.Tacirin mirasçıları veya kanuni temsilcileri sona erdirmelidir. Ticari temsilci ölürse görevi sona erer.

İflas durumunda tacir iflas ederse ticari temsilcilik ilişkisi sona erer. Ticari temsilci iflas ederse görevi sona ermez.

2-TİCARİ VEKİL(BK): Ticari temsilcilik ilişkisinde olduğu gibi sadece ticari işletmeler için atanabilir. Tacir veya ticari temsilci tarafından atanabilir. **Atanmasında ticaret siciline tescil gerekmez.**

Kural olarak işletme için olağan sayılan bütün işlemleri yapmaya yetkilidir.Ticari işletmeye hammadde alır pazarlama yapar işçi alır işçi çıkarabilir vb...

Sona erme nedenleri aynen ticari temsilcideki gibidir

Ticari vekil özel olarak yetkilendirilmedikçe; ödünç para alamaz, kambiyo senedi imzalayamaz, tacir adına dava açamaz,taciri davada temsil edemez.

3-PAZARLAMACI (BK): Borçlar Kanunu uyarınca toptan, yarı toptan ve perakende satış işlemleri yapan işletmelerin hizmetlileri ve görevlileri tacire bağlı yardımcılar olarak adlandırılmaktadır. Bu temsilcilerin atanmasında herhangi bir şekil şartı olmamakla beraber atamanın ticaret siciline tescili de gerekmez. İşletme içerisinde veya işletme dışında faaliyette bulunabilirler ve yetki belgesine dayanarak faaliyette bulunurlar.

Ücret hakkı,Hapis hakkı,tekel hakkı masraflarını isteme hakkı vardır.

Rekabet yasağına tabidir.

DİKKAT: İşletme dışında faaliyette bulunan görevliler ve varsa işletme içerisindeki kasa görevlileri yazılı olarak yetkilendirilmedikleri takdirde satış bedellerini tahsil etmeye yetkili değildir!

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

BAĞIMSIZ TACİR YARDIMCILARI

1-ACENTE(TTK):

Taciri temsil eder. Belirli yer veya bölgede aracılık veya sözleşme yapma yetkisine sahip bu işi **meslek** şeklinde yürüten, kendisi de tacir olabilen, **faaliyetlerini sürekli** olarak yürüten bağımsız tacir yardımcısıdır.

Atanması: Aracılık faaliyetinde bulunan acentelik(Aracı acente) sözleşmesi şekle tabi değildir.

Sözleşme yapma yetkisine(Akitçi acente) sahip acentede, bu görevi için acenteye mutlaka özel ve yazılı bir izin verilmesi gerekmektedir ve ticaret siciline tescil edilir.

Acente ile tacir arasındaki ilişki sürekli bir ilişkidir.

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre acentenin borçlarını maddeler halinde yazınız.

2015/3-2022/1

Yükümlülükleri;

- 1) **Müvekkilinin menfaatini gözetme**
 - 2) **Haber verme yükümlülüğü:** Acente, kendi bölgesindeki piyasa ve müşterilerin maddi durumlarındaki değişiklikler hakkında müvekkiline bilgi vermelidir
 - 3) **Kabzettiği bedeli müvekkiline ödeme:** bu yükümlülüğe aykırı davranış halinde acente, kabzetmiş olduğu bedeli yükümlülüğünün doğduğu tarih itibariyle yasal faizi ile birlikte müvekkiline ödemelidir. Eğer ki gecikme sebebiyle müvekkilin herhangi bir zararı doğmuşsa, acentenin tazminat sorumluluğu da gündeme gelecektir.
- DİKKAT: Acentenin, müvekkili adına bedeli kabzedebilmesi için mutlaka özel ve yazılı bir izin veya vekâlet gerekmektedir.
- 4) **Müvekkilini mahkemede temsil**
 - 5) **Müvekkili adına ihtar ve ihbarları kabul**
 - 6) **Müvekkili ile rekabet yapmama:** Acente, sözleşme ile aksi kararlaştırılmamışsa faaliyette bulunduğu iş ve yerde müvekkili ile aynı işi yapan başka bir tacirin acenteliğini yürütemez

Hakları;

- 1) Ücret talebi:** Acente, sözleşme süresince müvekkiline kendi çabasıyla kazandırdığı 3. Kişiler nedeniyle ücret isteyebileceği gibi müvekkilinin veya müvekkilinin acentenin tekel hakkını zedeleyecek şekilde atadığı bir başka acentenin kendi bölgesindeki faaliyetleri sonucunda da ücrete hak kazanacaktır. Bunun yanı sıra acente, sözleşme süresinde başlayan ve kendi çabasının olduğu, ancak acentelik sözleşmesi sone erdikten sonra müvekkili ve 3. Kişiler arasında yapılan işlemler sebebiyle de ücrete hak kazanabilir. Ücret konusunda son olarak, eğer ki müvekkil, acenteye bedel kabzetme yetkisi tanımışsa, acente bu nedenle müvekkilinden tahsil komisyonu talep edebilir. **DİKKAT:** Müvekkil, acenteye olan ücret ödeme borcunu, borcun doğduğu andan itibaren en geç 3 ay içerisinde veya her halükarda sözleşmenin sona erdiği tarihte yerine getirmelidir.
- 2) Olağanüstü masrafları talep:** Acentenin yapmış olduğu olağan masrafları talep etme hakkı bulunmamaktadır ve olağan masraflar ücretine dahildir. Ancak olağanüstü masraflarını talep edebilir.
- 3) Hapis hakkı:** Acente, yapılan sözleşme gereği kendisine bütün alacakları ödeninceye kadar hapis hakkını kullanabilir.
- 4) Tekel hakkı(inhisarı hak):** Rekabet yasağının karşılığı olan bir haktır. Acente atandığı yerde atandığı iş koluyla ilgili kendi yazılı izni olmadan tacir tarafından başka bir acente atanamaz.

Acentelik ilişkisinin sona ermesi:

Acentelik sözleşmesi süreli ise sürenin dolmasıyla,

Süresiz ise 3 ay önceden feshi ihbar yoluyla sona erer.

Haklı sebeplerin varlığı halinde ise 3 aylık süre şartı aranmamaktadır. Haklı sebeplerin bulunmaması halinde sözleşmeyi fesheden tarafın diğer tarafa karşı tamamlanmamış işler nedeniyle tazminat yükümlülüğü doğar.

Genel sona erme nedenleri burada da geçerlidir.

Müvekkilin veya acentenin ölümü, iflası yahut kısıtlanması halinde sözleşme kendiliğinden sona erer.

Acentelik sözleşmesi ile ilgili zamanaşımı süresi 5 yıldır.

SİMSARLIK (BK):

Tanımı: Borçlar Kanunu uyarınca, “Simsarlık sözleşmesi, simsarın taraflar arasında bir sözleşme kurulması imkânının hazırlanmasını veya kurulmasına aracılık etmeyi üstlendiği ve bu sözleşmenin kurulması hâlinde ücrete hak kazandığı sözleşmedir.”(Örn olarak emlakçılar verilebilir.)

Simsarlık sözleşmesinde ücret dışındaki alacakları talepte zamanaşımı süresi 5 yıldır.

KOMİSYONCU(BK):

Kendi adına müvekkil hesabına*(Dolaylı Temsilci) kıymetli evrak veya menkul eşya alım satımı için sözleşme yapan,meslek şeklinde yürüten, taciri temsil yetkisi olmayan bağımsız tacir yardımcısıdır.

Komisyonculuk sözleşmesi şekle tabi değildir. Tacir ile arasındaki ilişki sürekli değil geçicidir. Meslek şeklinde yürütmesi şart değildir.

Yükümlülükleri;

1) Müvekkilinin menfaatini gözetme 2) Kabzettiği bedeli müvekkiline iletme 3) Hesap verme 4) Özen borcu
Hakları;1) Ücret talebi: Satılan malın belirli bir yüzdesi şeklindedir.2) Masrafları talep 3) Hapis hakkı 4) Avans isteme

TİCARET SİCİLİ

Ticaret sicili, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın gözetim ve denetiminde ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odaları bünyesinde kurulacak ticaret sicili müdürlükleri tarafından tutulur. Ticaret sanayi odası bünyesindeki sicil memurluğu eliyle yürütülür.

AÇIKLIK İLKESİ : Herkes ticaret sicilinin içeriğini ve müdürlükte saklanan tüm senet ve belgeleri inceleyebileceği gibi giderini ödeyerek bunların onaylı suretlerini de alabilir.

SORUMLULUK İLKESİ : Sicilin tutulmasından doğan zararlardan ilgili oda ile Ticaret Bakanlığı müteselsil sorumludur.

SİCİL İŞLEMLERİ; TESCİL –TADİL –TERKİN (2018/2)

Türk Ticaret Kanunu'na göre sicil işlemlerinin türlerini maddeler halinde yazınız.2018/2

1) Talep: Yazılı dilekçeyle yapılır.

Talepte bulunma süresi sicil çevresi için hususun doğumundan itibaren 15 gün, sicil çevresi dışı için ise 1 aydır. 2023/1 sorusu

Mahkeme kararı veya ilgililerin talebi veya sicil memurunun resen talebi olabilir.

2) Sicil memurunun incelemesi: Sicil memuru hususu reddederse ilgililer 8 gün içinde Asliye Ticaret Mahkemesi'ne itiraz edebilir

İtiraz

MADDE 34- (1) İlgililer, tescil, değişiklik veya silinme istemleri ile ilgili olarak, sicil müdürlüğünce verilecek kararlara karşı, tebliğlerinden itibaren sekiz gün içinde, sicilin bulunduğu yerde ticari davalara bakmakla görevli asliye ticaret mahkemesine dilekçe ile itiraz edebilirler.

3) Eğer hususun gecikmesinde sakınca varsa sicil memuru geçici tescil yapar. Süresi **3 aydır**. İlgililer bu süre içinde anlaşmalı veya mahkemeye başvurmalıdırlar. Aksi halde ret hükmüne bürünür. Sicil memuru hususu kabul ederse tescil, tadil veya terkin yapar.

«**MADDE 32-** (4) Çözümü bir mahkeme kararına bağlı bulunan veya sicil müdürü tarafından kesin olarak tescilinde duraksanan hususlar, ilgililerin istemi üzerine **geçici olarak tescil olunur**. Ancak, ilgililer üç ay içinde mahkemeye başvurduklarını veya aralarında anlaştıklarını ispat etmezlerse geçici tescil resen silinir. Mahkemeye başvurulduğu takdirde kesinleşmiş olan hükmün sonucuna göre işlem yapılır.»

4) Tescil, tadil, terkin: Ticaret hukukunda tescilin kural etkisi bildiricidir, istisna kurucudur. Gerçek kişi tacirde sıfatın kazanılması ve kaybında yapılan tescil, terkin bildiricidir.

Tescilin 3. kişiler bakımından sonuçları:

- 1) a) **Olumlu etki:** Tescili lazım gelen husus tescil edilmişse 3, kişinin iyi niyeti korunmaz.
b) **Olumsuz etki:** Tescili lazım gelen husus tescil edilmemişse 3, kişinin iyi niyeti korunur.
- 2) a) **Kurucu Tescil** : Hukuki ilişki tescil ile başlıyor hak tescil ile kazanılıyorsa kurucu tescil söz konusudur. Tüzel Kişi tacir sıfatının kazanılması, Ticari temsilcinin yetkisinin sınırlanması, Ticari işletmenin devri , Şirketlerin birleşmesi, bölünmesi ve tür değiştirmesi, Anonim ve limited şirketlerde esas sözleşme değişikliğinin tescili Limited şirket esas sermaye payının devrinin tescil

Ticaret Şirketlerin tescille tüzel kişilik kazanması sicil kayıtlarının hangi özelliğidir ? 2020/1

- b) **Açıklayıcı (Bildirici) Tescil** : Hukuki ilişki daha önce kurulup tescil daha sonra gerçekleşiyorsa.. Gerçek kişi Tacir sıfatı fiilen işletme anında kazanılır ancak daha sonra tescil gerçekleşir. Ticari Temsilci tek taraflı olarak atanır ancak daha sonra tescil şarttır.

- 3) **İlan:** 15 gün içinde ticaret sicili gazetesinde ilan edilir.

- 4) Ticaret siciline tescil kaydı ile ilan edilen durum arasında aykırılık bulunması hâlinde, tescil edilmiş olan gerçek durumu bildikleri ispat edilmediği sürece, üçüncü kişilerin ilan edilen duruma güvenleri korunur. (**İLANA GÜVEN İLKESİ**)

HAKSIZ REKABET

Haksız fiil hali olmasına rağmen TTK 'da düzenlendiği için ticari iştir. Haksız rekabet, iktisadi rekabetin iyi niyet kurallarına aykırı olarak kötüye kullanılmasıdır. Haksız rekabet tacirler arasında doğabileceği gibi tacir olmayanlar arasında da doğabilir.

Rakipler arasında yada tedarik edenlerle müşteriler arasında rekabeti ortadan kaldırmaya yönelik dürüstlük kuralına aykırı işlemler,eylemler,söylemler HAKSIZ REKABETİ OLUŞTURUR.

Özel haksız rekabet halleri(TTK Md. 55);

- a) Dürüstlük kuralına aykırı reklamlar ve satış yöntemleri ile diğer hukuka aykırı davranışlar ve özellikle;
- b) Sözleşmeyi ihlale veya sona erdirmeye yöneltmek;
- c) Başkalarının iş ürünlerinden yetkisiz yararlanma;
- d) Üretim ve iş sırlarını hukuka aykırı olarak ifşa etmek;
- e) İş şartlarına uymamak;
- f) Dürüstlük kuralına aykırı işlem şartları kullanmak.

2013/1 Haksız rekabet kavramını ve eylemlerini açıklayınız

HAKSIZ REKABET NEDENİYLE AÇILABİLECEK HUKUK DAVALARI ;

- 1) Önleme davası
- 2) Men davası
- 3) Tespit davası.
- 4) Maddi durumun ortadan kaldırılması/ref/eski hale iade, imha, tekzip
- 5) Tazminat-----KUSUR ARANIR.
- 6) Vekaletsiz iş görme

KUSUR ARANMAZ

Herhangi bir davada mahkemenin verdiği karar sadece tarafları bağlar iken Haksız rekabet davalarında mahkeme kararı söz konusu malları ellerinde ekonomik amaçlar için tutanlar hakkında da uygulanır

HAKSIZ REKABET DAVASINDA TARAFLAR:

Davacılar

- 1) Haksız rekabet nedeniyle zarar gören veya zarar görme tehlikesi olanlar (Örn: Rakipler, Müşteriler) **Müşteriler malların imhasını isteyemez..**
- 2) Mesleki ve ekonomik birlikler (Esnaf odaları gibi...) **Bu kişiler maddi ve manevi tazminat davası açamazlar**

Davalılar

- 1) Haksız rekabet fiilini işleyen kişi
- 2) İşçiler tarafından gerçekleştirilmiş haksız rekabet nedeniyle işverene karşı dava açılabilir.
- 3) Haksız rekabet basın yayın yoluyla işlendiyse, yazı sahibi/İlan sahibi yoksa yazı işleri müdürü veya ilan servis şefi yoksa yayıncı yoksa matbaacıya karşı açılır. Ortada kusur varsa sıra gözetilmez.

Haksız rekabet nedeniyle açılacak bu davalarda **zamanaşımı süresi öğrenme tarihinden itibaren 1 yıl, her halükarda haksız rekabetin işlendiği tarihten itibaren 3 yıldır.** Haksız rekabet fiili tekrarlandıkça zamanaşımı kesilir,yeniden işlemeye başlar. Men davasında zamanaşımı süresi yoktur.

TİCARET ÜNVANI

Tacirleri birbirinden ayırmaya yarayan ünvandır. Her Tacir kullanmak zorundadır. Ticaret sicile Tescili zorunludur. Ticaret unvanında çekirdek zorunlu kısımdır. Ek ise kural olarak ihtiyari bazı durumlarda zorunludur. Ticaret unvanı haczedilebilir, ticari işletmeyle birlikte devredilir, rehnedilebilir.

İSİM ÜNVANLI

Gerçek kişi tacirin ticaret unvanının çekirdek kısmı kişinin kısaltılmadan yazılacak ad ve soyadından ibarettir.

Murat Cem Karakış

Kollektif şirkette ortaklardan en az birinin ad soyadı ve şirket türünü gösterir ibareden oluşur. (**Murat Cem Karakış KOLLEKTİF ŞİRKETİ**)

Komandit şirkette ise (komandite/sınırsız-komanditer/sınırlı) KOMANDİTE ortaklardan en az birinin ad soyad ve komandit şirket ibaresinden oluşur. (**Murat Cem Karakış KOMANDİT ŞİRKETİ**)

Komanditer ortağın ismi tek başına unvanda yer alamaz. 42.MADDE

2023/3 Adi veya sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin ticaret unvanında mutlaka bulunması gereken ve bulunmasına izin verilmeyen unsur veya unsurlar nelerdir? En fazla iki cümle ile yanıtveriniz. (10 puan)

KONU ÜNVANLI

Anonim, limited şirket ve kooperatiflerde ise ticaret unvanının çekirdek kısmı şirketin yaptığı iş ve şirket türünü gösterir ibareden oluşur. (İNŞAAT A.Ş. // GIDA LTD. ŞTİ.)

43.MADDE Anonim, limited ve kooperatif şirketler, işletme konusu gösterilmek

(2) Ticaret unvanlarında, “anonim şirket”, “limited şirket” ve “kooperatif” kelimelerinin bulunması şarttır. Bu şirketlerin ticaret unvanında, gerçek bir kişinin adı veya soyadı yer aldığı takdirde, şirket türünü gösteren ibareler, baş harflerle veya başka bir şekilde kısaltma yapılarak yazılamaz.

A.Ş ve LTD şirket ticaret unvanlarına ortaklardan birinin adı soyadı girerse şirket ibaresi kısaltılamaz.

Murat Cem Karakış Eğitim LTD ŞTİ kısa yazılamaz..

Murat Cem Karakış Eğitim LİMİTED ŞİRKETİ (doğrusu)

Kooperatiflerde konu ünvanlıdır; Konut-Yapı Koop Şirketi

Ancak ticaret ünvanı içine kamu kurum ve kuruluşlarının isimleri kullanılamaz.

Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Görevlileri Konut Yapı Kooperatifi (GEÇERSİZ)

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

TTK’ da yapılan değişiklerle gerçek veya tüzel olmasına bakılmaksızın tüm tacirlerin ticaret unvanlarının korunma bölgesi tüm Türkiye’dir.

Ticaret unvanında Türk, Türkiye, Milli, Cumhuriyet kelimelerinin ek olarak kullanılması için C.başkanının izin alınması gerekir.

Eklerden şube, tasfiye hali, limited şirkette sermayenin gösterilmesi (zorunlu ek).

Usulen tescil ve ilan edilmiş olan ticaret unvanı üzerinde sahibinin tekel halinde kullanma hakkı vardır.

Ticari işletme sahibinin veya bir ortağın ticaret unvanında yer alan adı kanunen değişir veya yetkili makamlar tarafından değiştirilirse unvan olduğu gibi kalabilir.

Ticaret Ünvanının Korunması : Şirket/işletme unvanlarında yabancı unvanlar kullanılabilir, ticari işletmenin unvanları sadece bağı bulunduğu Ticaret Sicili çevresinde olmayıp, şirket unvanları gibi **Türkiye genelinde korunmaktadır**. Ticaret unvanının, ticari dürüstlüğe aykırı biçimde bir başkası tarafından kullanılması hâlinde hak sahibi, bunun önlenmesini ve haksız biçimde kullanılan ticaret unvanı tescil edilmişse, bunun sicilden silinmesini, nihayet zarar görmüş ise ve diğer taraf kusurlu ise bu zararın tazminini de isteyebilir. İlgili kişi ve kurumlar, bir ticaret unvanının tescil edilmediğini, kanun hükümlerine aykırı olarak tescil edildiğini veya kullanıldığını öğrenirlerse durumu yetkili ticaret sicili müdürüne ve Cumhuriyet savcılığına **bildirmek zorundadırlar**.

Ticaret unvanı ve korunması hakkında bilgi veriniz,2013/2

İŞLETME ADI

TTK’ da düzenlenmiştir. İşletmeyi benzerlerinden ayırt etmeye yarar. Tacirler de esnaflar da isteğe balı olarak kullanabilirler. **Ticari işletmeyle birlikte veya tek başına devredilebilir**. Rehnedilebilir . Haczedilebilir. Tescil edilmişse kanundaki korunmadan faydalanır, tescil edilmemişse haksız rekabet hükümlerine göre korunur. ****Tescil edilen işletme adları da ticaret unvanı gibi yurt çapında korunacaktır.

TİCARİ DEFTERLER

Tacirler ticari defter tutmak zorundadır. Esnaf ticari defter tutamaz. Tacir için ticari defter tutma zorunluluğu tacir sıfatı doğduğu anda başlar, tacir sıfatı sona erince sorumluluğu sona erer.

Defterler ve gerekli diğer kayıtlar Türkçe tutulur. Kısaltmalar, rakamlar, harfler ve semboller kullanıldığı takdirde bunların anlamları açıkça belirtilmelidir.

Ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması hâlinde bu defterlerin açılışlarında ve yevmiye defteri ile yönetim kurulu karar defterinin kapanışında noter veya ticaret sicili müdürlüğü onayı aranmaz.

Ticari defterdeki son kayıt tarihinden itibaren ticari defterleri tacir 10 yıl boyunca saklamak ya da notere saklattırmak zorundadır. (VUK'a göre 5 yıl). TTK uyarınca ticari defterler elektronik ortamda tutulabilecektir.

Ticari defterleri doğal afet nedeniyle zayi olan tacir **30 gün içinde ticaret mahkemesinden zayi belgesi** almalıdır. Almazsa ibrazdan kaçınmış olur yani aleyhine gelişecek kayıtları kabul eder.

İbraz(sunmak): Uyuşmazlığa ilişkin ticari defterlerin o bölümünün mahkemeye sunulmasıdır. İbraz ettirmemenin yaptırımını tacir aleyhine gelişecek kayıtların kabulüdür. İbraz etmeme ispat gücünden yoksunluktur.

Ticari defterlerin tümüyle **mahkemeye teslimi** 3 halde zorunludur.

Bunlar; a) iflas b) miras c) ortaklık tasfiyesi

Gerçek kişi tacirlerin tutmak zorunda olduğu defterler:

Yevmiye defteri (günlük)
Defteri kebir (büyük)
Envanter defteri

Tüzel kişi tacirlerin tutmak zorunda oldukları defterler:

Yevmiye defteri,
Defteri kebir,
Envanter defteri,
Pay defteri, (sadece sermaye, şirketleri)
Yönetim Kurulu karar defteri
Toplantı-müzakere defterleri.

Ticari defter tutma yükümlülüğü, türleri, saklanması, teslim ve ibrazı hakkında bilgi veriniz. 2014/3

NOT: Ticari defterler elektronik ortamda da tutulabilmektedir. Ticaret Bakanlığı, pay de yönetim kurulu karar defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defterinin elektronik ortamda tutulmasını zorunlu kılabilir.

Muhasebe ile ilgisi olsun olmasın sayılan defterler TİCARİ DEFTERDİR

DEFTERLERİN ONAYLANMASI

Fiziki ortamda tutulan yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri, Pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerin açılış onayları, kullanılmaya başlanmadan önce noter tarafından veya kuruluş sırasında ise ticaret sicili tarafından yapılır.

Sadece **Yevmiye defteri ve Yönetim Kurulu karar defterinin kapanış onayı şarttır**.Yevmiye defterinin kapanış onayı,izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar, yönetim kurulu karar defterinin kapanış onayı ise izleyen faaliyet döneminin birinci ayının sonuna kadar noterde yaptırılır.

Ticaret şirketlerinin ticaret siciline tescili sırasında defterlerin açılışı ticaret sicili müdürlükleri tarafından da onaylanabilir.

Ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması hâlinde bu defterlerin açılışlarında ve yevmiye defteri ile yönetim kurulu karar defterinin kapanışında noter veya ticaret sicili müdürlüğü onayı aranmaz.

Ticari defterlerin lehe delil olabilmesinin şartları: (HMK Madde 222)

Tarafların tacir olması aralarındaki uyuşmazlığın ticari işten kaynaklanması ve defterlerin hukuka uygun olarak

Tutulması durumunda **DEFTERLER LEHE DELİL OLABİLİR**.

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

CARİ HESAP

Cari hesap, iki kişinin herhangi bir hukuki sebep veya ilişkiden doğan alacaklarını ayrı ayrı istemekten karşılıklı olarak vazgeçip bunları kalem kalem alacak ve borç şekline çevirerek hesabın kesilmesinden sonra çıkacak artan tutarı isteyebileceklerine ilişkin sözleşmedir.

Cari hesap sözleşmesi yazılı yapılmadıkça geçerli olmaz.

CARİ HESAP SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ

Cari hesap sözleşmesi;

- Kararlaştırılan sürenin sona ermesi, Bir süre kararlaştırılmadığı takdirde taraflardan birinin fesih ihbarında bulunması,
- Taraflardan birinin iflas etmesi hâllerinde sona erer.
- Sözleşme süreli olup da taraflardan biri bu süre içinde ölür veya kısıtlanırsa her iki taraf ve kanuni temsilcileriyle halefleri 10 gün önceden haber vermek şartıyla cari hesap sözleşmesini feshedebilir.
- Taraflardan birinin alacaklısının ona ait artan tutarı haczettirdiği gün hesap kapatılarak artan tutar saptanır. Bu hâlde, borcundan dolayı haciz tebliğ edilen taraf, 15 gün içinde haczi kaldırtmazsa, diğer taraf sözleşmeyi feshedebilir; etmezse haciz ettiren kimsenin durumu cari hesaba yeni kalemler geçirilmek suretiyle ağırlaştırılamaz. Meğerki, hesaba geçirilen kalemler haciz tarihinden önce doğmuş bulunan hukuki bir ilişkiden kaynaklansın.

CARİ HESAPTA ZAMANAŞIMI

Cari hesaba ilişkin davalar, 5 yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. Zamanaşımı cari hesap sözleşmesinin sona erdiği tarihte işlemeye başlar.

ŞİRKETLER HUKUKU

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

Özellikleri	Adi Şirket	Kollektif	Adi Komantit		SPB Komandit		Limited Şirket (50,000tl)	ANONİM ŞİRKET 250.000TL
Ortak sayısı	2-∞	2-∞	2-∞		5-∞		1-50	1-∞
Ortak Niteliği	GK-TK	Sadece GK	Komantite Sadece GK	Komantiter GK-TK	Komantite Sadece GK	Komantiter GK-TK	GK-TK	
Ortakların Sorumluluğu	1.Derece Sınırsız Müteselsil	2.Derece Sınırsız Müteselsil	2.Derece Sınırsız Müteselsil	2.Derece Sınırlı Adi	2.Derece Sınırsız Müteselsil	2.Derece Sınırlı Adi	2.Derece Sınırlı Adi ve sadece şirkete karşı	
Sermaye	Emek sermaye dahil her tür hukuki sermaye	Emek sermaye dahil her tür hukuki sermaye	Emek sermaye dahil her tür hukuki sermaye	Emek sermaye getiremez	Emek sermaye dahil her tür hukuki sermaye	Emek sermaye getiremez	Hukuki her tür sermaye getirilebilir.Ancak emek sermaye ile vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olarak getirilemez.	
Tüzel kişiliği	Yok	Var	Var		Var	Var	Var	
Düzenlendiği Kanun	BK	TTK	TTK		TTK	TTK	TTK	
Kuruluş amacı	Kar elde etme	Ticari İşletme işletme					HUKUKA UYGUN HER TÜR EKONOMİK AMAÇ	
Sözleşme	Şekle tabi değildir	YAZILI ŞİRKET SÖZLEŞMESİ+NOTER YADA TİCARET SİCİL ONAYI+TİCARET SİCİLE TESCİL						
Şahıs-Sermaye şirketi	Şahıs	Şahıs	Şahıs		Sermaye			

44

ŞİRKETLER

ADİ ŞİRKET

- Borçlar Kanununda düzenlemiştir.
- Şirket sözleşmesi şekle tabi değildir.
- Adi şirketin tüzel kişiliği yoktur, tacir değildir, iflas etmez. Ortakları tacirdir.
- Değişir sermayeli şirkettir.
- Şirket ortakları, 1 dereceden-doğrudan-sınırsız sorumludur.
- En az 2 gerçek veya tüzel kişi tarafından kurulur. Şahıs şirkettir.
- Ortaklar, şirkete sermaye olarak emek ve ticari itibar getirebilir.
- Şirkete emeğini getirenler iç ilişkide geçerli olmak üzere zarardan muaf tutulabilirler.

ADİ ŞİRKETTE İÇ İLİŞKİ

1. Sermaye Koyma Borcu: Adi şirkete sermaye olarak para veya para ile ölçülebilen şeyler getirilebileceği gibi emek ve ticari itibarda getirilebilir. Kardan pay alabilmek için sermayenin taahhüt edilmesi yeterlidir.
2. Kar ve Zarar Paylaşımı: Kar ve zarar paylaşımı ilk olarak şirket sözleşmesi ile belirlenir. Eğer şirket sözleşmesinde hüküm yoksa ortaklar kar ve zarara eşit olarak katlanır. Şirket sözleşmesinde sadece kar oranı belirlenmiş, zarar belirlenmemişse ya da zarar belirlenmiş, kar belirlenmemişse belirlenen oran diğerine de uygulanır.
3. Yönetim: Adi şirkette ortaklardan birisi, birkaçı veya tamamı şirketi yönetebileceği gibi dışarıdan 3.kişi de şirketi yönetebilir. Olağan işleri her ortak tek başına yapabilir. Olağanüstü işler ise oybirliği ile yapılabilir. Yöneticilerin yaptıkları işe ancak diğer yönetici ortak itiraz edebilir. **Yönetici olmayan veya ortak olmayan kişiler itiraz edemez.** Tek yönetici varsa bu işlemlere karşı itiraz olmaz ama tek yönetici hileli işlemler yaptıysa yönetici olmayanlar itiraz edebilir.

ŞİRKETLER

4. Denetim: Yönetici olsun olmasın tüm ortakların şirketi denetleme yetkisi vardır. Bu yetki sözleşme ile değiştirilemez ya da sınırlandırılmaz.

5. Rekabet Yasası: Adi şirkette hiçbir ortak şirketin yaptığı işi, kendi adına veya başkası hesabına yapamaz. Ayrıca aynı işle uğraşan başka bir şirkete sınırsız sorumlu olamaz. Rekabet yasağının yaptırımları şunlardır. Rekabet edenden tazminat istenir. Elde ettiği menfaatin şirkete devri istenir. Yapılan işlemlerin şirket hesabına yapılması istenir. Haklı nedenlerle ortaklıktan çıkarılır. Rekabet yasağını **ihlal eden** davranışın öğrenildiği tarihten itibaren **3 ay ve her halde bu halin gerçekleştiği tarihten itibaren 1 yıl geçmekle zamanaşımına uğrar**

6. Ortaklar Arasında Değişiklik: Şirkete yeni ortak alınması, ayrılması ya da çıkarılması oybirliği ile olur.

ADİ ŞİRKETİN SONA ERMESİ

KENDİLİĞİNDEN SONA ERME (İNFİSAH-DAĞILMA)

- Şirketin amacının gerçekleşmesi ya da gerçeklemesinin imkânsız hale gelmesi
- Ortaklardan birinin ölümü, kısıtlanması veya tasfiye payına haciz konulması
 - Ortaklardan birinin iflası
 - Şirketin süresinin dolması

İRADİ SONA ERME (FESİH)

- Oybirliği ile
- Belirsiz süreli adi şirketlerde 6 ay önceden fesih ihbarı ile
 - Mahkeme kararı ile

ADİ ŞİRKETİN TASFİYESİ

- Şirketin borçları ödenir.
- Alacakları toplanır.
- Kalan bakiyeye tasfiye payı denir ve ortaklara dağıtılır.

ŞİRKETLER

TİCARET ŞİRKETLERİ

I. ANONİM ŞİRKET II. LİMİTED ŞİRKET III.KOLLEKTİF ŞİRKET IV.KOMANTİD ŞİRKET V.KOOPERATİF ŞİRKET

A)Sermaye Şirkeleri

Anonim Şirket

Limited Şirket

Paylı Komandit Şirket

B)Şahıs Şirketleri

Kollektif Şirket

Adi Komandir Şirket

Ve Ne şahıs ne sermaye şirketi olarak kabul edilmeyen KOOPERATİF ŞİRKET

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, ticaret şirketlerini niteliklerine göre ayırarak maddeler halinde yazınız. 2018/2 TTK da sayılan Ticaret Şirketlerini sayınız 2021/3

ŞİRKETLER

TİCARET ŞİRKETLERİNİN BİRLEŞMESİ

Tasfiyesiz son erme halidir.Birleşen şirketler sona erer.

- Sermaye şirketleri; sermaye şirketleri+kooperatif+devralan olmak şartıyla şahıs şirketleri ile birleşebilir.
 - Kooperatif: sermaye şirketleri+kooperatif+devralan olmak şartıyla şahıs şirketleri ile birleşebilir.
- Şahıs Şirketleri: şahıs şirketleri+devrolunan olmak şartıyla sermaye şirketleri veya kooperatiflerle birleşebilir.

TİCARET ŞİRKETLERİNİN TÜR DEĞİŞTİRMESİ

- Sermaye şirketleri: sermaye şirketlerine veya kooperatife dönüşebilir.
- Kollektif Şirket: sermaye şirketine, kooperatife veya adi komandit şirkete dönüşebilir.
- Adi komandit şirket: sermaye şirketine,kooperatife veya kollektif şirkete dönüşebilir.
 - Kooperatifler: sermaye şirketlerine tür değiştirebilir.

ŞİRKETLERİN BÖLÜNMESİ TTK UYARINCA;

- Sermaye şirketleri; sermaye şirketlerine veya kooperatiflere, - Kooperatifler ise sermaye şirketlerine bölünebilir, şahıs şirketine bölünemez
Şahıs şirketleri de bölünemez.

ŞİRKETLER

Zenginler

Sermayesi paylara bölünmüş Komantid/
Limited
Anonim Kooperatif Şirket

Garibanlar

Kollektif Şirket
Adi Komantid Şirket

HUKUKEN Geçerli Birleşme Türleri:

TTK UYARINCA;

ŞİRKETLER

Ortaklık Paylarının ve Ortaklık Haklarının İncelenme Davası:

Ortaklık payları ve hakları gereğince korunmamış ise her ortak kararı sicil gazetesinden ilanından itibaren **2 ay içinde** şirketlerden birinin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ve ticaret mahkemesinden uygun bir **denkleştirme akçesinin** saptanmasını isteyebilir.

Birleşmenin, Bölünmenin ve Tür Değiştirme Kararının İptali Davası:

Katılan şirketlerin ortakları kararın iptali için Türkiye Ticaret Sicil gazetesinde ilanından itibaren **2 ay içinde dava** açabilirler. Fakat davayı açan ortağın karara olumsuz oy kullanması ve bunu tutanağa geçirtmesi gerekir.

ŞİRKETLER

KOLLEKTİF ŞİRKET

- Ticari işletme işletmek için en az 2 gerçek kişi ile urulur.
 - Şirket tüzel kişiliğini ticaret siciline tescille kazanır.
- Şirket sözleşmesi yazılı yapılmalıdır. 15 gün içinde tescil edilmelidir.
 - Ortaklar 2. Dereceden sınırsız sorumludur.
 - Şahıs şirketi olup değişir sermayeyi benimsemektedir.
- Para ya da para ile ölçülebilen her şey sermaye (emek ve ticari itibar dâhil) olarak getirilebilir.
 - Şirketin ticaret unvanı, ortaklardan en az birinin adı soyadı ve kolektif şirket ibaresi olmalıdır.
- Tacirlik sıfatı şirkete aittir ve ortakların tacir sıfatı yoktur. Ancak şirket borçlarından dolayı ortaklar tacir olmasalar da iflasa tabidirler.
- **Kar zarar paylaşımı, yönetim, denetim, rekabet yasağı ADİ ŞİRKETLE aynıdır.**

Kuruluş YAZILI ŞİRKET SÖZLEŞMESİ+NOTER YADA TİCARET SİCİL ONAYI+TİCARET SİCİLE TESCİL

Kollektif Şirket'in tanımını yaparak (15), kuruluş aşamalarını kısaca yazınız 2017/1

ŞİRKETLER

KOLLEKTİF ŞİRKETİN SONA ERMESİ KENDİLİĞİNDEN SONA ERME

- Şirketin amacının gerçekleşmesi ya da gerçeklemesinin imkânsız hale gelmesi
- Ortaklardan birinin ölümü, kısıtlanması veya tasfiye payına haciz konulması
 - Ortaklardan birinin iflası
 - Şirketin süresinin dolması
- Şirket sermayesinin 2/3 ünün kaybı
 - Şirketin iflası

KOLLEKTİF ŞİRKETİN İRADİ SONA ERME (FESİH)

- Oybirliği ile
- Mahkeme kararı ile

Kollektif şirket ticaret sicile tescil edilmeden önce şirket adına işlem yapılması halinde ortakların sorumluluğu ?2020/1

ŞİRKETLER

KOLLEKTİF ŞİRKETİN TASFİYESİ

- Tasfiye aşamasında yetki tasfiye memuruna geçer.
- Şirketin aktif ve pasiflerini gösteren bir döküm hazırlanır.
- Şirkete ait taşınır ve taşınmazların satışı gerçekleşir.
 - Şirketin borçları ödenir.
 - Alacakları toplanır.
- Ortakların koydukları sermaye iade edilir.
- Kalan bakiyeye tasfiye payı denir ve ortaklara dağıtılır.

ŞİRKETLER

ADİ KOMANDİT ŞİRKET

- Türk Ticaret kanununda düzenlenmiştir.
- Şirket sözleşmesi yazılı yapılmalıdır. 15 gün içinde tescil edilmelidir.
- Sadece ticari işletme işletmek amacıyla en az 2 kişi tarafından kurulur.
- Ortaklardan birinin sorumluluğu sınırsız, diğerinin sorumluluğu sınırlıdır.
 - Şahıs şirketi olup değişir sermayeyi benimsemektedir.

KOMANDİTE ORTAK

- Kolektif şirket ortağına benzer, sınırsız sorumludur.
- Şirkete sermaye olarak emek ve ticari itibar getirebilir.
 - Rekabet yasağına tabidir.
- Şirketi hem yönetme hem de denetleme yetkisine sahiptir.
 - Ticaret unvanında komandite ortağın adı yer alır.
 - Tacir olmamasına rağmen iflasa tabidir.
 - Ölümü şirketi sona erdirir.
 - Tasfiye memurluğu yapabilir.

Komandit Şirket'in tanımını yaparak (15), temsili hakkında bilgi veriniz 2019/1
Komandit Şirket sözleşmesinde yer alması gereken hususlardan 2 tane sayınız 2020/1

ŞİRKETLER

KOMANDİTER ORTAK

- Anonim şirket ortağına benzer, sınırlı sorumludur.
- Şirkete sermaye olarak emek ve ticari itibar getiremez.
- **Rekabet yasağına tabi değildir. Rekabet ederse denetim yetkisini kaybeder**
 - Şirketi sadece denetleme yetkisine sahiptir.
 - Olağanüstü işlerde KOMANDİTER ORTAK DA OY KULLANIR.BU YÖNETİME KATILDIĞI ANLAMINA GELMEZ
- İflasa tabi değildir. • Ölümü halinde şirket sona ermez.
 - Tasfiye memurluğu yapamaz.

KOMANDİTER ORTAĞIN SORUMLULUĞUNUN SINIRSIZLA DÖNÜŞTÜĞÜ HALLER

1. Komanditer ortağın isminin ticaret unvanına yazılması
2. Komanditer ortağa yönetim hakkı verilmesi
3. Komanditer ortağın yetkisi olmadan şirketi temsilen hareket etmesi
4. Komandit şirketin sözleşmesinin zorunlu hususlarının eksik olması

KOMANDİTER ORTAĞIN SORUMLULUĞUNUN GENİŞLEDİĞİ HALLER

1. Komanditer ortağın şirkete sermaye olarak paradan başka bir şey getirmesi halinde getirilen sermayeye gerçek değerinden daha yüksek değer biçilmesi halinde biçilen fark kadar komanditer ortağın sorumluluğu genişler.
2. Yazılı rıza halinde
3. Herhangi bir nedenle sermaye azalmışsa bu dönemde haksız yere ve kötü niyetle kar veya faiz almışsa aldığı kadar sorumluluğu genişler

**Kollektif şirkete bir komanditerin girmesi
VEYA Bir ortağın komanditer olması,
hâlinde**

**KOMANDİT ŞİRKETE Dönüşebilir. 2022/2
SORUSU**

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

ŞİRKETLER

ANONİM ŞİRKET

- Şirket en az 1 gerçek veya tüzel kişi tarafından kurulabilir.
- Pay sahipleri, taahhüt ettikleri sermaye payları ile şirkete karşı sorumludur. (2. Derece sınırlı sorumlu)
 - Şirketin ticaret unvanı, şirketin konusu ve anonim şirket ibaresinden oluşur.
 - Sermaye şirkettir. Esas (sabit) sermaye sisteminde tabidir.
- Asgari sermaye tutarı 250.000 TL'dir. Kayıtlı sermaye sistemini benimsenirse asgari tutar 500.000 TL'dir.
- Para ya da para ile ölçülebilen her şey sermaye olarak getirilebilir. Fakat kişisel emek, ticari itibar, vadesi gelmemiş alacaklar, kişisel hizmet edimleri sermaye olarak getirilemez.
 - Sözleşme mutlaka yazılı olmalıdır. 30 gün içinde tescil edilmelidir. Tescille tüzel kişilik kazanır.
 - Payların itibari (nominal) değeri 1 kuruştur.
- Şirkete ortak olabilmek için sermayenin fiilen getirilmesi gerek yoktur. Taahhüt edilmesi yeterlidir.
- Taahhüt edilen NAKTİ SERMAYENİN $\frac{1}{4}$ ü tescilden önce, kalan kısmı da tescilden sonra 24 ay içinde şirkete getirilir.

Aynı sermaye: Üzerlerinde sınırlı aynı bir hak, haciz ve tedbir

bulunmayan, nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar da dâhil, malvarlığı unsurları aynı sermaye olarak ko- nulanabilir.

Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş (müeccel) alacaklar SERMAYE OLAMAZ. (Bu hüküm limited şirket için de geçerlidir.)

**Anonim şirketin idare ve temsil organı hangisidir?
Söz konusu organın özelliklerinden dört tanesini
Sayınız 2016/3**

**Anonim şirketlerin kuruluşu, sermayesi ve yönetim
kurulunun yapısı hakkında bilgi veriniz .2014/1**

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

ŞİRKETLER

Sermaye koyma borcunu yerine getirmeyen pay sahibi,

I. Nakit sermaye borcunu ifada temerrüde düşerse, şirket ihtar çekmeksizin **temerrüt faizi** isteyebilir

II. bu payları için gerekli usullere uyularak (ihtar çekilip 1 aylık süre verilir. Süre sonunda da ödeme yapılmazsa) anonim şirketten **ISKAT** edilebilir.)

III. Ayrıca, sözleşmede hüküm varsa **sözleşme cezası** ve **tazminat** ödeyebilir

Konulan aynı sermaye ile kuruluş sırasında devralınacak işletmelere ve ayınlara, şirket merkezinin bulunacağı yerdeki **asliye ticaret mahkemesince atanan bilirkişilerce** değer biçilir.(Değerleme Raporu.)

- Bankalar, Factoring, Leasing, Umumi mağazacılık,Özel döviz büfesi, Holding, Özel sigortacılık ve Halka açık şirketler, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı izni ile kurulur.
- Kurucular veya ilk yöneticiler tescilden itibaren 4 yıl geçmedikçe **ibra edilmezler. İbra genel kurul tarafından yapılır.**

ESAS SÖZLEŞMEDE YAZILMASI ZORUNLU UNSURLAR

Şirketin süresi, ticaret unvanı, şirketin merkezi, işletme konusu, payların değeri, yönetim kurulu üyelerinin ad soyadları, genel kurul toplantısının nasıl yapılacağı ve hesap dönemi yer alır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre anonim şirketlerin zorunlu organlarını maddeler halinde yazınız.2018/1

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

ANONİM ŞİRKET ORGANLARI YÖNETİM KURULU

- Yönetim kurulu, en az 1 gerçek veya tüzel kişiden oluşur.
- Görev süresi 3 yıldır, görev süresi bitenler yeniden seçilebilir.
- Yönetim kurulu toplantılarında vekâleten oy kullanılamaz.

DİKKAT: Devlet memurları, iflas etmiş olanlar, aynı şirkette denetçi olanlar, ibra edilmemiş yönetim kurulu üyeleri yönetici olarak seçilemezler.

YÖNETİCİLER 4 YOLLA SEÇİLİR;

1. İlk yöneticiler esas sözleşme ile belirlenir.
2. Daha sonraki yöneticiler genel kurul kararı ile seçilir.
3. Kamu tüzel kişileri yönetici atayabilir.
4. Kooptasyon yöntemi ile seçilebilir, yöneticilerin yönetici seçmesidir

YÖNETİM KURULUNUN DEVREDİLEMEZ YETKİLERİ

- Şirketin üst düzeyde yönetimi
- Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi
 - Finansal planlama
- Pay, karar ve genel kurul defterlerinin tutulması
 - Müdürlerin atanması, talimatlar verilmesi
- Borca batıklık durumunda mahkemeye bildirim

DİKKAT: Şirketin önemli bir oranda satılmasına yönetim kurulu karar veremez, genel kurul karar verir.

2023/3 Anonim Şirket yönetim kurulu üyeleri en çok kaç yıl süreyle görev yapmak üzere seçilir? Kanunun 334 üncü maddesinde yer alan hükümleri dikkate almadan sadece yıl rakamını yazınız. (10 puan)

ŞİRKETLER

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Özen gösterme • Sadakat borcu
- Şirketle sözleşme yapma yasağı
- Rekabet yasağına tabidir (ortaklar rekabet yasağına tabi değildir.)
- Şirketle müzakere (toplantıya katılma)yasağı (kendisi ve hısımları ile ilgili oy kullanamaz)
Şirket işlemleri ile ilgili işledikleri haksız fiillerden şirket sorumludur.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HAKLARI

- Huzur hakkı (toplantı başına alınan ücrettir,verilebilmesi için ana sözleşmede hüküm olması gerekir)
 - Ücret hakkı
- İkramiye hakkı• Prim hakkı• Kar payı alma hakkı
- Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi ÇİFT İMZA ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir.

ŞİRKETLER

GENEL KURUL

- Şirketin en üst düzey karar organıdır.
- Yılda bir defa olağan, gerekli hallerde olağanüstü toplanır.
- Olağan genel kurul, her yıl hesap dönemini takip eden 3 ay içinde yapılır.
 - Genel kurul toplantılarında vekâleten oy kullanmak mümkündür.
- Genel kurul, kural olarak toplantı ilanında gösterilen konular dışında görüşme yapılmaz, buna gündeme bağlılık ilkesi denir.

GENEL KURULUN DEVREDİLEMEZ YETKİLERİ

- Esas sözleşmenin değiştirilmesi
- Yönetim kurulunun seçimi, ibrası ve azli
- Denetçinin seçimi
- Finansal tabloların onaylanması
- Şirketin feshi kararı
- Önemli miktarda şirket varlığının satışı
- Birleşme, bölünme ve tür değiştirme kararları

GENEL KURULU KİMLER TOPLANTIYA ÇAĞIRIR

- Yönetim kurulu
 - Azınlık
- Tasfiye memurları
 - İflas idaresi
 - Kayyım
- Bir pay sahibi (mahkeme kararı ile)

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

ŞİRKETLER

Toplantının yeri ve gündemi toplantıdan en az 2 hafta evvelden yönetim kurulunca, ticaret sicili gazetesi ve şirketin internet sitesinde ilan edilir.

GENEL KURUL TOPLANTILARINA KİMLER KATILIR

- Pay sahipleri • Pay sahiplerinin temsilcileri • Yönetim kurulu üyeleri • Denetçi • Bakanlık temsilcisi • SPK gözlemcisi (halka açık a.ş.)

GENEL KURULA KATILMAK ZORUNDA OLANLAR İSE ; Murahhass Üyeler,1 yk üyesi ,Denetçi ,Bakanlık temsilcisi Ortaklar katılmak zorunda değildir.

GENEL KURUL KARARLARINA KİM İPTAL DAVASI AÇAR

- Pay sahipleri • Yönetim kurulu • Yönetim kurulu üyeleri • Sermaye Piyasası Kurulu
- Kararın alındığı tarihten itibaren **3 AY içinde** dava açılmalıdır.

YETKİLİ MAHKEME; Şirket merkezinin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesidir.

GENEL KURUL TOPLANTI VE KARAR YETER SAYILARI

- Merkezin yurt dışına taşınması, bilanço zararlarının karşılanması ve ek yükümlülük koyan kararların alınması için oybirliği aranır.
- Şirketin konusun değiştirilmesi, feshi ve imtiyazlı paylar çıkartılması sermayenin azaltılmasında sermayenin %75 çoğunluğu aranır.
- Basit çoğunluk aranan hallerde sermayenin %25 lik kısmının hazır olması gereklidir.

DENETÇİ

Denetçi, şirket genel kurulunca; topluluk denetçisi, ana şirketin genel kurulunca seçilir. Denetçinin, her faaliyet dönemi ve her hâlde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesi şarttır.

Faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar denetçi seçilememişse, denetçi, **1.yönetim kurulunun, 2.her yönetim kurulu üyesinin veya 3.herhangi bir pay sahibinin** istemi üzerine, Asliye ticaret Mahkemesince atanır.

Bağımsız denetçi şirket tarafından SERBESTÇE GÖREVDEN ALINAMAZ. (ŞUBAT 2015)

DENETÇİNİN GÖREVDEN ALINMASI DAVASI

1- Yönetim kurulunun,

2- Halka kapalı AŞ.lerde sermayenin % 10'unu, halka açık şirketlerde % 5'ini oluşturan pay sahiplerinin (AZLIK), istemi üzerine, denetçinin seçiminin Türkiye Ticaret Sicili Gazete- sinde ilanından itibaren 3 HAFTA içinde açılır.

Denetime tabi olduğu hâlde, denetlettilmemiş finansal tablolar ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmündedir. (EKİM 2021)

Faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar denetçi seçilememişse, denetçi, 1.yönetim kurulunun, 2.her yönetim kurulu üyesinin veya 3.herhangi bir pay sahibinin istemi üzerine, Asliye ticaret Mahkemesince atanır.

Bağımsız denetçi şirket tarafından **SERBESTÇE GÖREVDEN ALINAMAZ. (ŞUBAT 2015)**

DENETÇİNİN GÖREVDEN ALINMASI DAVASI

1- Yönetim kurulunun,2- Halka kapalı AŞ.lerde sermayenin % 10'unu, halka açık şirketlerde % 5'ini oluşturan pay sahiplerinin (AZLIK), istemi üzerine,

denetçinin seçiminin Türkiye Ticaret Sicili Gazete- sinde ilanından itibaren 3 HAFTA içinde açılır.

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

Denetçi Olamayacaklar:

Denetçi,1- Denetlenecek şirkette pay sahibiyse, (EKİM 2015)

2- Denetlenecek şirketin yöneticisi veya çalışanıysa veya denetçi olarak atanmasından önceki 3 yıl içinde bu sıfatı taşımışsa,(Bir yeminli mali müşavir, denetlenecek şirkette yönetici olarak görev yapıyorsa, o şirkette denetçi olamaz. EKİM 2021)

3- Denetlenecek şirketle bağlantısı bulunan bir tüzel kişinin, bir ticaret şirketinin veya bir ticari işletmenin temsilcisi, yönetim kurulu üyesi, yöneticisi veya sahibiyse,

4- Denetlenecek şirketle bağlantı hâlinde bulunan veya böyle bir şirkette yüzde yirmiden fazla paya sahip olan bir işletmede çalışıyorsa,

5- Denetlenecek şirketin defterlerinin tutulmasında katkıda bulunmuşsa,

6- Denetçi olamayan bir denetçinin nezdinde çalışıyorsa,

7- Son beş yıl içinde denetçiliğe ilişkin meslekî faaliyetinden kaynaklanan gelirinin tamamının yüzde otuzundan fazlasını denetlenecek şirkete verilen denetleme ve danışmanlık faaliyetinden elde etmişse ve bunu cari yılda da elde etmesi bekleniyorsa,

DENETÇİ OLAMAZ.

10 yıl içinde aynı şirket için toplam **7 yıl denetçi** olarak seçilen denetçi **3 yıl geçmedikçe** denetçi olarak yeniden seçilemez.

Denetçi, denetleme yaptığı şirkete, **vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dışında**, danışmanlık veya hizmet veremez, bunu bir yavru şirketi aracılığıyla yapamaz.

Denetçi Denetim sonrasında GÖRÜŞ YAZISI SUNAR ;

1) OLUMLU GÖRÜŞ 2) SINIRLI OLUMLU GÖRÜŞ YAZISI 3) OLUMSUZ GÖRÜŞ YAZISI

Olumsuz görüş yazısı sunulmuş yada denetçi görüş bildirmekten kaçınmış ise Yönetim Kurulu 4 iş günü içinde Genel Kurulu toplanıya çağırılmalı ve toplantı da yeni bir Yönetim Kurulu seçilmelidir.Eskilerin seçilmesine yasal engel yoktur.Seçilen Yönetim Kurulu 6 ay içinde finansal tablo hazırlar ve denetleme raporu ile birlikte GENEL KURULA SUNULUR

YETERLİLİK GENEL HUKUK -MURAT CEM HOCA

MENKUL KIYMET TÜRLERİ

PAY SENETLERİ

- Hisse senetleri, anonim şirketler ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler tarafından çıkarılan ve hisseyi temsil eden kıymetli evraklardır.
 - Nama yazılı ve hamiline yazılı olarak pay senetleri çıkartılır.

İLMÜHABERLER

Bu senetler, hamiline veya nama yazılı pay senedinin yerini tutmak için ara devrede çıkartılan senettir.

AGİOLU PAY SENETLERİ

İtibari değerinden daha yüksek bedelle pay senedi çıkarmaya karar verilmişse buna agiolu pay senedi adı verilir.

BAĞLI NAMA YAZILI PAY SENETLERİ

Pay senetlerinin devri belirli şarta bağlanmışsa ya da tamamen yasaklanmışsa bu senetlere denir.

TAHVİL

Anonim şirketlerin ödünç para bulmak için çıkardıkları senetlere denir.

İMTİYAZLI PAY SENETLERİ

Anonim şirketlerde kurucular veya pay sahipleri esas sözleşme veya genel kurul kararı ile bazı paylara **oy, rüçhan hakkı, kar payı ve tasfiye payı** gibi konularda imtiyaz tanımışlarsa bunlara imtiyazlı pay senedi adı verilir.

DİKKAT: Bir paya en fazla 15 oy hakkı verecek şekilde imtiyaz tanınabilir.
Esas sözleşme değişikliği,ibra ve sorumluluk davalarında oyda imtiyaz hakkı kullanılamaz.

ŞİRKETLER

RÜCHAN HAKKI

Dış kaynaklı sermaye artışı sırasında ortaya çıkan paylardan ortakların öncelikle alım hakkıdır.

KAR PAYI ; Şirket kar elde etmiş ve Zorunlu yedek akçeler ayrılmış ise Yönetim Kurulunun teklifi ve Genel Kurulun kararı ile paydaşlara kar payı dağıtılabilir.

YEDEK AKÇE : ZORUNLU,İHTİYARİ VE OLAĞANÜSTÜ OLMAK ÜZERE 3 ÇEŞİTTİR.

Zorunlu yedek akçe ; her yıl şirket karının % 5 i ayrılır .Ayrılan kısım şirketin ödenmiş sermayesinin % 20 sini ulaşıncaya kadar devam eder.

HAZIRLIK DÖNEMİ FAİZİ : Sermaye şirketlerinde ödenmiş olan sermaye karşılığında faiz ödeneceği kararlaştırılmaz.

Ancak şirket sözleşmesi ile sadece hazırlık dönemine özgü olmak üzere faiz ödemesi kararı alınabilir.

Bedelsiz (gratis) Pay Senetleri: Anonim şirketlerde sermaye artırımının serbestçe kullanılabilecek yedek akçelerden veya yeniden değerlendirme fonundan yapılması halinde ortaya çıkan paylar ve bunları temsil eden pay senetlerine verilen isimdir.

AZINLIK

Halka kapalı anonim şirketlerde sermayenin %10 luk kısmına, halka açık anonim şirketlerde ise sermayenin %5 lik kısmına sahip olanlara azınlık adı verilir.

AZINLIK HAKLARI

- Genel kurul, yöneticilerin, denetçilerin veya kurucuların ibrasına karar vermiş fakat azınlık ibraya ilişkin olumsuz oy kullanmışsa ibraz gerçekleşmez.
- Genel kurulu toplantıya çağırabilirler.
- Şirketin feshini isteyebilirler.
- Bütçe ve bilanço görüşmelerinin 1ay süreyle ertelenmesini talep edebilirler.
- Özel denetçi atanmasını isteyebilirler.

ŞİRKETLER

ANONİM ŞİRKETİN SONA ERMESİ KENDİLİĞİNDEN SONA ERME

- Sürenin dolması • Şirketin amacının gerçekleşmesi ya da gerçekleşmesinin imkânsız hale gelmesi
 - Şirketin iflası • Sermayenin 2/3 lük kısmının azalması ve ortaklarca tamamlanmaması
- DİKKAT: Ortağın ölümü, kısıtlanması veya tasfiye payına haciz konulması şirketi sona erdirmez.

İRADİ SONA ERME (FESİH HALLERİ)

- Genel kurul tarafından, sermayenin $\frac{3}{4}$ ünün hazır bulunduğu toplantı ile fesih kararı alınabilir.
 - Şirketin başka bir şirketle birleşmesi veya devri
 - Mahkeme kararı ile (zorunlu organların oluşturulmaması, azınlık başvurusu)

ANONİM ŞİRKETİN TASFİYESİ

- Yetki tasfiye memuruna geçer. Şirket unvanına “tasfiye halinde” ibaresi eklenir. • Bilanço hazırlanıp genel kurul tarafından onaylanır. • Devam eden işler tamamlanır. • Borçlar ödenir alacaklar toplanır.
- Kalan pay ortaklara dağıtılır.Tasfiye payı, alacaklılara yapılan son ilandan itibaren **3 ay geçmedikçe** dağıtılamaz.
 - Ticaret sicilinde, sona erme tescil ve ilan edilir.

Alacaklılara üçüncü kez yapılan çağrı tarihinden itibaren üç ay geçmedikçe tasfiye payı dağıtılamaz. Şu kadar ki, hâl ve duruma göre alacaklılar için bir tehlike mevcut olmadığı takdirde mahkeme **üç ay geçmeden de dağıtmaya izin verebilir.**(1)(2)

ŞİRKETLER

LİMİTED ŞİRKET

- En az 1, en fazla 50 gerçek ya da tüzel kişi ile kurulabilir.
- Sözleşme yazılı olarak yapılmalıdır. 30 gün içinde tescil edilir.
- Sermaye şirkettir. Sabit sermaye sistemini benimser. Asgari **50.000** TL sermaye ile kurulur. • Payların itibari değeri 25 TL'dir.
- Ticaret unvanı şirketin faaliyet konusu + limited şirket ibaresidir.
 - Menkul kıymet niteliğinde hisse senedi çıkartılmaz.
- Emek, ticari itibar, hizmet edimleri, vadesi gelmemiş alacak, üzerinde rehin, tedbir, ipotek ve haciz olan mallar sermaye olarak getirilemez.
 - Şirket ortağı borçlardan dolayı 2. derece sınırlı sorumludur. Ortaklara sözleşme ile ek ödeme ve ek edim yükümlülüğü getirilebilir.
- Nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az %25'nin tescilden önce ödenmesi şartı limited şirketler bakımından uygulanmaz.

Üzerlerinde sınırlı aynı bir hak (örneğin; taşınmaz üzerinde ipotek), haciz veya tedbir bulunmayan; nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar ve adlar da dâhil, malvarlığı unsurları AYNİ SERMAYE olarak konulabilir.

- Karar organı, ortaklar kurulu, yönetim ve temsil organı ise müdürlerdir.
- Kamusal (Amme) borçlardan ortakların sorumluluğu payları oranında ancak sınırsızdır.
- Limited şirketlerde kriterleri taşıyorsa bağımsız denetime tabidir.
- DİKKAT: Limited şirkette rekabet yasağına müdürler tabidir. Ortaklar tabi değildir.

ŞİRKETLER

PAYIN DEVRİ

Esas sermaye payının devri ve devir borcunu doğuran işlemler yazılı şekilde yapılır ve tarafların imzaları noterce onanır.

Şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devri için, ortaklar genel kurulunun onayı şarttır. Devir bu onayla geçerli olur. Şirket sözleşmesinde başka türlü düzenlenmemişse, ortaklar genel kurulu sebep göstermeksizin onayı reddedebilir.

Şirket sözleşmesiyle sermaye payının devri yasaklanabilir.

Şirket sözleşmesi devri yasaklamış veya genel kurul onay vermeyi reddetmişse, ortağın haklı sebeple şirketten çıkma hakkı saklı kalır.

SONA ERME ve TASFİYE:

Limited şirketlerde sona erme ve tasfiye işlemlerine anonim şirket hükümleri uygulanır.

Haklı sebeple fesh davasını her ortak açabilir.

PAYLI KOMANDİT ŞİRKET

Sermayesi paylara bölünen ve ortaklarından bir veya birkaçının şirket alacaklılarına karşı bir kolektif şirket, diğerlerinin ise bir anonim şirket ortağı gibi sorumlu olduğu şirkettir. **En az 5 kişi ile kurulur. Ortaklardan en az biri komandite diğeri ise komanditer olmalıdır**

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

Hak senede bağlıdır	Senede bağlı hak parasal nitelikte olmalıdır.	Hakkın talebi için senedin ibrazı gerekir.	Senedin kaybı halinde Mahkeme kararı ile iptali gerekir.
Soyutluk esastır(Mücerret)	Sıkı şekil şartları	Sınırlı sayı prensibi	

HAKKIN ÇEŞİDİNE GÖRE KIYMETLİ EVRAKLAR

ALACAK SENETLERİ	ORTAKLIK SENETLERİ	Emtia Senetleri	KATILMA SENETLERİ
1.Kambiyo senetleri Poliçe,bono ve çek 2.Tahviller 3.Emre yazılı havale 4.Emre yazılı ödeme vaadi	1.A.Ş ve Ser.Pay. Bölünmüş Kom Şti pay senetleri 2.İlmuhaberler	1.Makbuz,Varant 2.Konşimento 3.Taşıma senedi 4.İpotekli borç senedi ve irat senedi 5.Deniz Ödücü snd	İntifa senetleri Kara katılma hakkı veren tahviller Kupon,talon

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

HAKKIN SENETLE AYNI ANDA DOĞUP DOĞMAMASINA GÖRE

KURUCU SENETLER : Hak senedin düzenlendiği anda doğuyorsa Kurucu senetlerdir.Örn kambiyo senetleri

BİLDİRİCİ SENETLER : Hak önce doğuyor daha sonra senet düzenleniyorsa senet bildiricidir.Örn : Pay senetleri

DEVİR ŞEKLİ BAKIMINDAN KIYMETLİ EVRAKLAR

NAMA YAZILI	EMRE YAZILI	HAMİLİNE YAZILI
Belli bir kişinin adına yazılı olup da onun emrine kaydını içermeyen ve kanunen de emre yazılı senetlerden sayılmayan	Emre yazılı yada kanunen emre yazılı sayılan senetlerdir.	Senedi elinde bulunduran kişinin hak sahibi olduğu kıymetli evraktır
Lehdarın mutlaka gösterildiği senetler. Elara KARAKIŞ 'a ödeyiniz...	Elara KARAKIŞ 'a veya emrine ödeyiniz	HAMİLİNE
Yazılı devir beyanı ve teslim ile devredilir.Alacağın devri hükümleri tatbik edilir.	Ciro ve teslim ile devredilir.	Teslim yeterlidir.

DİKKAT: Poliçe, bono, makbuz senedi ve varant HAMİLİNE DÜZENLENEMEZ.
Yani lehdar – yararlanana gösterilmeli.

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

KAMBIYO SENETLERİ

➤ Poliçe,Bono ve Çek olmak üzere sınırlı sayıdadır.
➤ Alacak senetleridir. Soyutluk ilkesi esastır.
➤ Yetkisiz temsilci tarafından düzenlenen kambiyo senedi sebebiyle sorumlu olan kişi yetkisiz temsilcidir
➤ Ağırlaştırılmış sıkı şekil şartları vardır.
➤ Kurucu senetlerdir. İmza sahipleri müteselsil sorumludur.
➤ Kambiyo senedi ile borç altına giren kişinin el yazılı imzası şarttır.
➤ Tam ehliyetli kişi düzenleyebilir. İmzaların bağımsız esastır.(Bir imzanın geçersizliği diğerlerini etkilemez)
➤ Kambiyo senetlerinden sadece ÇEK HAMİLİNE DÜZENLENEBİLİR.
➤ Kendine özel bir icra takip usulü vardır.

DÜZENLEYEN (Keşideci)	Senedi imzalayıp lehtara veren kişi
LEHTAR(Yararlanan)	Evrakın lehine düzenlendiği kişi
MUHATAP	Poliçede kabul ile asıl borçlu olan 3. kişi
CİRANTA	Senedi devralıp devreden kişi
Aval	Senette imzası olan kişi lehine teminat veren kişi
HAMİL	Evrakı elinde tutan kişi

Ticari senetlerin ortak yönlerini yazarak türleri hakkında bilgi veriniz. 2013/3

Kambiyo senetlerini ve özelliklerini kısaca yazınız 2019/2

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

POLİÇE

KEŞİDECI

LEHTAR

MUHATAP

ZORUNLU UNSURLAR	ALTERNATİFLİ ZORUNLU UNSURLAR
Police kelimesi	Ödeme yeri veya Muhatap adresi
Kayıtsız şartsız havaleyi ödeme emri	Düzenleme yeri veya Keşideci adresi
Muhatap adı soyadı(Muhatap herhangi bir gerçek yada tüzel kişi olabilir. Birden fazla kişi olabilir.Hayali bir karakter olabileceği gibi keşideci kendi adına da police kesebilir.	Alternatifli zorunlu unsurlardan biri olmaması halinde diğeri uygulanır ikisi de yok ise evrak geçersizdir.
Lehtar adı soyadı	
Düzenleme tarihi	
Keşideci imzası	

Poliçenin zorunlu unsurlarını sayırsınız 2019/3

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

VADE

Belirli gün vadeli	Düzenlendikten belli süre sonra vadeli	Görüldüğünde ödenecek vadeli	Görüldükten belli süre sonra vadeli
Örn:29.01.2022	Örn:Keşide tarihi +3 ay	Görüldüğü anda ödenmeli ayda red edilmeli	Örn:Görüldük ten 3 ay sonra vadeli

**POLİCE DE VADE ZORUNLU UNSUR DEĞİLDİR.
BELİRTİLMEMİŞ İSE GÖRÜLDÜĞÜNDE ÖDEMELİ
KABUL EDİLİR**

POLİCE MUHATABA İKİ SEBEPLE İBRAZ EDİLİR (Sunulur)

Kabul etmesi için

Ödemesi için

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

BAŞVURU HAKKININ KAPSAMI

Hamilin başvuru hakkı	Hamile ödemeye yapan cirantanın
Police bedeli	Hamile ödediği miktarı
Faiz Protesto ve masraf	Ödeme tarihinden itibaren faiz (Bileşik) ve masraf
Police bedelinin %0.3 komisyon	Police bedelinin %0.2 komisyon

CİRO TÜRLERİ

1-Temlik Ciro

2- Tahsil Ciro

3-Rehin Ciro

CİRO

Emre yazılı senetteki hakkın devri, rehini yada tahsili amacıyla yapılan irade açıklamasıdır. Senet veya alonja atılacak imza ile yapılır.**Kayıtsız şartsız olmalıdır.**Şartlı ciroda şart yazılmamış sayılır ancak ciro geçerlidir .

Kısmi ciro ise geçersizdir.

CİRONUN FONKSİYONLARI

Temlik

Teşhis

Teminat

Ciro Süresi

(Bu süreler aynı zamanda, ödeme için ibraz ve
ödememe protestosu çekme süresi)

Ciro süresi geçtikten sonra yapılan ciroya,
gecikmiş ciro denir. Gecikmiş ciro geçerlidir
ancak bu ciro alacağın temliki hükmündedir

TAM CİRO

Lehine ciro edilen kişinin isminin belirtildiği cirodur.

Elara Karakış'a ödeyiniz.

Murat Cem Karakış

İmza

- Tam ciro ile devredebilir
- Beyaz Ciro ile devredebilir

BEYAZ CİRO

Lehine ciro edilen kişinin isminin belirtilmiyorsa beyaz cirodur.

....

Murat Cem Karakış

İmza

Beyaz ciro ile evrakı devralan kişi

- Tam ciro ile devredebilir
- Beyaz Ciro ile devredebilir.
- Sadece teslim ederek de devredebilir.

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

BEYAZ POLİÇE(AÇIK POLİÇE)

Polichenin belli kısımlarını doldurup bazı kısımlarını irade ile açık bırakmak suretiyle düzenlenen poliçedir. Açık poliçe geçerlidir. Lehdar bu poliçeyi tarafların anlaştığı gibi doldurmalıdır.

EKSİK POLİÇE

Tarafların rızaları dışında poliçe de bırakılan boşluk durumudur. Eksik poliçe geçersizdir.

POLİÇEDE AVAL

Aval: Poliçe ile sorumluluk altına giren keşiler lehine verilen bir tür kefalettir.

Aval “Aval içindir” gibi ifadenin yazılıp altının imzalanmasıyla yapılır.

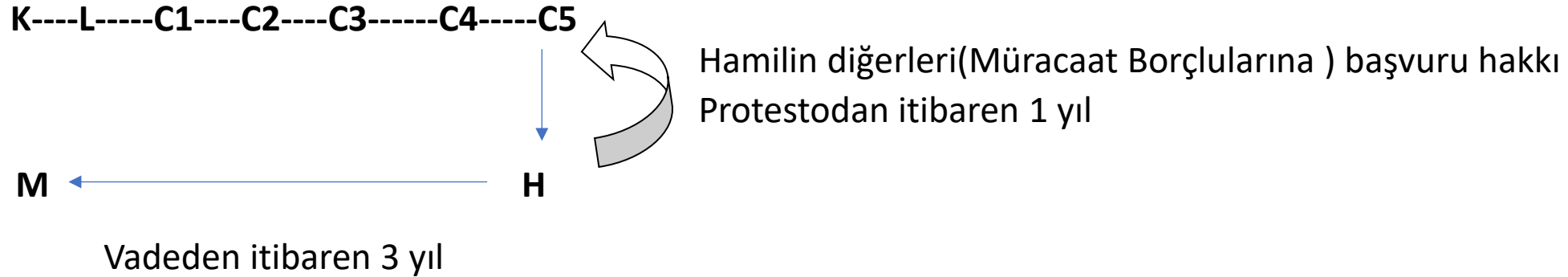
Avalist: Aval verilen kimseye denir. Avalist kimin lehine aval vermişse onun yanında ve sırasında sorumludur. Avalist evrakın ön yüzüne imza atmışsa yadda avalin kimin lehine olduğu belli değilse, “**keşideci**” lehine verilmiş sayılır.

Aval veren kişinin teminat altına aldığı borç şekle ait noksanlıktan başka bir sebeple geçersiz olsa da aval verenin taahhüdü geçerlidir.

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

ZAMANAŞIMI

Ödemeyi yapan ciranta diğerlerine ödeme tarihinden yada dava tarihinden itibaren 6 ay

Hamilin muhataba başvuru hakkı vadeden itibaren 3 yıl

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

P O L İ Ç E

Vade Tarihi
15 / 02 / 2018

Tutarı
150.000,00 TL

Düzenlenme Yeri ve Tarihi
Eskişehir, 24 / 01 / 2017

İşbu Poliçe karşılığında, 15 Şubat 2018 tarihinde, Bay Ali Güçlü'ye ya da emrühavalesine
-Yüzellibin Türk Lirası- ödeyiniz.

Muhatap: Bay Hasan KILIÇ
Bahar Sk. No: 5
Çankaya / Ankara

Mehmet FİDAN
Eti Cad. No: 35
Tepabaşı / Eskişehir

Kabul edilmiştir.
İMZA

İMZA

BONO

ZORUNLU UNSURLAR

- 1- Bono veya Emre Muharrer Senet Kelimesi:
- 2- Kayıtsız Şartsız Belli Bir Meblağı Ödeme Vaadi:
- 3- Kime veya Kimin Emrine Ödenecekse Onun Ad ve Soyadı (Lehtarın Ad ve Soyadı):.
- 4- Bononun Düzenleme Tarihi:
- 5- Bonoyu Düzenleyenin (Keşidecinin) İmzası:

NOT: Bonoda vade zorunlu unsur değildir. Vade yazmıyorsa , “görüldüğünde ödenecek vadeli bono”dan bahsedilir.

Bonoda MUHATAP BULUNMAZ.

Alternatif Zorunlu Unsurlar

Ödeme Yeri VEYA Keşidecinin Adresi

Bonoda ödeme yeri gösterilmelidir. Gösterilmemişse, senedin düzenlendiği yer ödeme yeri sayılır. Düzenleme yeri de gösterilmemişse düzenleyenin (keşidecinin) imzasının yanında olan yer ödeme yeri sayılır.

Böyle bir yer gösterilmemişse, bono geçersizdir.

Düzenleme Yeri VEYA Keşideci Adresi

Bonoda düzenleme yerinin gösterilmesi gerekir. Gösterilmemişse, düzenleyenin (keşidecinin) imzasının yanındaki yer düzenleme yeri sayılır.

Öyle bir yer de gösterilmemişse, bono hüküm ifade etmez.

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

Bono'ya uygulanacak poliçe hükümleri:

Poliçelerin cirosu, vade, ödeme, ödememe hâlinde başvurma hakları, araya girme, iptal, kanunlar ihtilâfı, anapara faiz şartı, açık poliçeye, avale ilişkin hükümleri de bonolara uygulanır.

BONODA ZAMANAŞIMI

Ödemeyi yapan ciranta diğerlerine ödeme tarihinden yada dava tarihinden itibaren 6 ay

K---L---C1---C2---C3---C4---C5

Hamilin diğerleri(Müracaat Borçlularına) başvuru hakkı
Protestodan itibaren 1 yıl

H

Hamilin KEŞİDECIYE başvuru hakkı vadeden itibaren 3
yıl

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

ÇEK

Çek, üçlü bir ilişkiyi düzenler. Çek düzenleyen (keşideci), muhataba (banka) çekte yazılı bedelin ismen gösterilmesi zorunlu olmayan bir kişiye (lehtar) ödenmesini emreder.

Çek, poliçe gibi bir ödeme emri (havale) içerir. Oysa bono, “ödeme vaadi” içerir.

ZORUNLU UNSURLAR

2021/2 Sorusu

1- ÇEK KELİMESİ

2- KAYITSIZ ŞARTSIZ BELLİ BİR MEBLAĞIN ÖDENMESİ EMRİ (HAVALE)

3- ÖDEYECEK KİMSENİN (MUHATABIN) TİCARET UNVANI

4- DÜZENLEME (KEŞİDE) TARİHİ:

5-KAREKOD VE SERİ NO

6-Keşideci imzası

ÇEK HAMILİNE DÜZENLENEBİLDİĞİNDEN LEHDAR GÖSTERİLME ZORUNDA DEĞİLDİR

Alternatifli Zorunlu Unsurlar:

Her şubede ödenebilir. Ödeme yerinin gösterilmemesi sorun değil. Düzenleme yeri gösterilmemişse, düzenleyenin adının yanındaki adres düzenleme yeri sayılır. O da yoksa çek batıldır)

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

Muhatabın cirosu ise BATIL sayılır. Muhatap banka aval de veremez.Çekte rehin cirosuda yasaktır.

Hamiline Yazılı Çekler:

Hamiline yazılı bir çek, hamiline yazılı senetler gibi teslim ile (zilyetliğin devri) devredilir.

- *** Hamiline yazılı çekin cirosu, Senedi emre yazılı hale getirmez.
- *** Sadece ciro işlemini yapan ciranta müracaat (başvuru) borçlusu sıfatını kazanır.
- *** Böylece çekin garanti (teminat) fonksiyonu artmış olur.

ÇEKTE ZAMANAŞIMI

Hamilin; cirantalara, düzenleyene ve diğer çek borçlularına karşı sahip olduğu müracaat hakları ibraz süresinin bitiminden itibaren 3 YIL geçmekle zamanaşımına uğrar.

Hamile ödeme yapan müracaat borçlusunun kendisinden önce gelen müracaat borçlularına karşı başvuru hakkı, çeki ödediği veya çekin dava yolu ile kendisine karşı ileri sürüldüğü tarihten itibaren 3 yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Her ne kadar çekte vade olmaz çek görüldüğünde ödenmelidir kuralı esas olsada yasa koyucu tarafından yapılan geçici bir düzenlemeye göre “ 31.12.2023 tarihine kadar üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek üzere bankaya ibrazı geçersizdir” denmektedir.Bu durumda herhangi bir ödeme yapılmaz karşılıksız çıktığı için bir yaptırıma gidilmez.

Çekin zorunlu unsurlarını sayısnız 2021/2

ÇEKİN İBRAZİ

- Çek, çekte yazılı muhatap bankaya veya şubesine ibraz edilir.
- Çekin karşılığı varsa muhatap banka bunu öder; hamilden de çeki kendisine ciro etmesini ister. Bu ciro makbuz hükmündedir.
 - Hesapta kısmi karşılık olsa bile, hamilin talebi üzerine banka bunu ödemelidir.
 - Çekin takas odasına ibrazı ödeme için ibraz yerine geçer.
 - İbraz süreleri, çekte yazılı olan düzenleme tarihinin ertesi günü başlar.
- **Çekten her zaman cayılabilir ancak Cayma, ibraz süreleri geçtikten sonra hüküm doğurur.**
- **Çekten cayılmamışsa, banka ibraz süresi geçtikten sonra ibraz edilen çeki ödeyebilir.** Muhatap Banka hesapta para olmasa bile ödeme yapabilir.
 - **Kambiyo senedi olan çekin karşılıksız çıkmasının şartlarını sadece sayınız? 2016/1**
 - Şekil unsurlarının tam olduğu şeklen geçerli bir çekin var olması gerekir. (5 Puan)
 - b)** Çekin meşru hamil tarafından ibraz edilmiş olması gerekir. (5 Puan)
 - c)** Çekin süresi içerisinde ibraz edilmiş olması gerekir. (5 Puan)
 - d)** Çekin muhatap bankanın çek hesabının bulunduğu ilgili şubesine veya başka bir şubesine ibraz edilmiş olması gerekir. (5 Puan)
 - e)** Çekin ibraz edildiği anda kısmen veya tamamen karşılığı olmadığı için ödenememesi gerekir.

İBRAZ SÜRESİ

ÖDEME YERİ İLE DÜZENLEME YERİ ;

- I. AYNİ İSE 10 GÜN**
- II. FARKLI İSE 1 AY**
- III. FARKLI KITA İSE 3 AY**

AKDENİZE KIYISI VAR İSE AYNİ KITA KABUL EDİLİR.

Muhatap banka kendisine ödenmek üzere ibraz edilen çeki ödemedenden önce (çek emre yazılı bir çek ise)

Düzenleyenin imzasının sahte olup olmadığını,

Çekin zorunlu unsurları taşıyıp taşımadığını ,

ciro zincirinde kopukluk olup olmadığını kontrol etmek zorundadır.

Oysa banka, **cirantaların imzalarının sahteliğini** kontrol etmek **zorunda değildir.**

Çekin tedavüle çıkarılmasından sonra, düzenleyenin ölümü, medenî haklarını kullanma ehliyetini kaybetmesi veya iflası çekin geçerliliğini etkilemez.

Hamiline yazılı çeklerde ciro zinciri olmaz o yüzden banka hamiline yazılı çeklerde ciro zincirine bakmak zorunda değildir.

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

KARŞILIKSIZ ÇEK YAPTIRIMI

Üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanuni ibraz süresi içinde ibrazında, çekle ilgili olarak “karşılıksızdır” işlemi yapılmasına sebebiyet veren kişi hakkında, hamilin şikâyeti üzerine, her bir çekle ilgili olarak, **binbeşyüz güne kadar adli para cezasına** hükmolunur. Ancak, hükmedilecek adli para cezası; çek bedelinin karşılıksız kalan miktarı, çekin üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanuni ibraz tarihinden itibaren işleyecek 3095 sayılı Kanuna göre ticari işlerde temerrüt faizi oranı üzerinden hesaplanacak faizi ile takip ve yargılama gideri toplamından az olamaz. Mahkeme ayrıca, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağına; bu yasağın bulunması hâlinde, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının devamına hükmeder. Adli para cezalarının **ödenmemesi** durumunda kamuya yararlı bir işte çalıştırma kararı verilmeksizin **doğrudan hapis cezasına** çevrilir.

Karşılıksız kalan çek bedelinin, çekin üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanunî ibraz tarihinden itibaren işleyecek 3095 sayılı Kanuna göre ticarî işlerde temerrüt faiz oranı üzerinden hesaplanacak faizi ile birlikte tamamen ödeyen kişi hakkında,

- a) Yargılama aşamasında mahkeme tarafından davanın düşmesine,
 - b) Mahkûmiyet hükmünün kesinleşmesinden sonra mahkeme tarafından hükmün bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasına, karar verilir.
- Şikâyetten vazgeçme hâlinde de ortadan kaldırılmasına, karar verilir.

Kişi, mahkûm olduğu cezanın tamamen infaz edildiği tarihten itibaren üç yıl ve her halde yasağın konulduğu tarihten itibaren on yıl geçtikten sonra, hükmü veren mahkemeden çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının kaldırılmasını isteyebilir;

Ayrıca muhatap bankanın ibraz eden düzenleyici dışında hamile süresinde ibraz edilen her çek yaprağı için ödeme yapmakla yükümlü olduğu tutar 3600,00TL dir.(2022 DEĞERİ) **Bu bedelin talep zamanaşımı Çekin üzerinde yazılı baskı tarihinden itibaren beş yıldır.**

****ÇEK YAPRAKLARI ÜZERİNDEKİ HAMİLİNE İBARESİ MAKTU OLARAK BANKALARCA BASILIR.****

YETERLİLİK-HUKUK-KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

KAMBİYO SENETLERİ ZORUNLU UNSURLAR

POLİÇE	BONO	ÇEK
Police kelimesi	Bono veya emre muharrer kelimesi	Çek kelimesi
Düzenleme tarihi	Düzenleme tarihi	Düzenleme tarihi
Keşideci imzası	Keşideci imzası	Keşideci imzası
<u>Lehtar</u>	<u>Lehtar</u>	/
<u>Muhatap</u>	/	Muhatap Banka
Kayıtsız şartsız belirli bir bedelin havale emri	Kayıtsız şartsız belirli bir bedelin ödeme vaadi	Kayıtsız şartsız belirli bir bedelin havale emri
Ödeme yeri veya muhatap adresi Düzenleme yeri veya keşideci adresi	Ödeme yeri veya keşideci adresi Düzenleme yeri veya keşideci adresi	Ödeme yeri veya muhatap adresi Düzenleme yeri veya keşideci adresi
		Seri no ve barkod numarası